

סדר סליחות לצום גדליה

באותיות גדולות

כמנהג ליטא

ירושלים תשע"ה

2 סליחות לצום גדליה

לא לשימוש מסחרי כל
הזכויות שמורות ל"חסדי
דוד"

סל' 5-0527637154

סליחות לצום גדליה 3

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד
יִהְיֶה לְלוֹךְ פָּלָה. אֲשֶׁרִי הָעַם
שֶׁכָּכָה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיחֻה
אֱלֹהֵינוּ: תִּהְיֶה לְדוֹד, אֲרוֹמֶמְךָ
אֱלוֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאֶבְרַכָּה שְׁמֶךָ
לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל יוֹם אֶבְרַכְךָ,
וְאֶהְלֶלְךָ שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
גָּדוֹל יִהְיֶה וּמִהֲלָל מְאֹד,
וְלִגְדִּלְתוֹ אֵין חֵקֶר: הוֹר לְדוֹר
יִשְׁבַּח מֵעַשְׂיֶיךָ, וּגְבוּרֹתֶיךָ
יִגִּידוּ: הֵדָר כְּבוֹד הוֹדְךָ, וְדְבָרֵי

4 סליחות לצום גדליה

נַפְּלֵאֶתְיָךְ אֲשִׁיחָה: וְעֵזוֹ
נִזְרָאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדֹלָתְךָ
אֲסַפְּרֶנָּה: זִכֹּר רַב טוֹבְךָ יְבִיעוּ,
וְצִדְקָתְךָ יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם
יְהוָה, אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדֹל חֶסֶד:
טוֹב יְהוָה לְכֹל, וְרַחֲמָיו עַל כָּל
מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל מַעֲשֵׂיךָ,
וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד
מִלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתְךָ
יְדַבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם
גְּבוּרָתְךָ, וְכְבוֹד הַדֵּר מִלְכוּתְךָ:

סליחות לצום גדליה 5

מִלְכוּתְךָ מְלָכוּת כָּל עַלְמִים,
וּמִמֶּשֶׁלֶתְךָ בְּכָל דּוֹר וָדָר:
סוּמָךְ יְהוָה לְכָל הַנִּפְלִים,
וְזוֹקֶה לְכָל הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כָל
אֱלֹהֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם
אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ: פֹּתֵחַ אֶת
יָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן:
צַדִּיק יְהוָה בְּכָל דְּרָכָיו, וַחֲסִיד
בְּכָל מַעֲשָׁיו: קָרוֹב יְהוָה לְכָל
קֹרְאָיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
בְּאַמֶּת: רָצוֹן יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת

6 סליחות לצום גדליה

שְׁמַע יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְיִשְׁמַח בְּנוֹתָנוּ
יְהוָה אֱתָנוּ כָּל אֲהַבָיו, וְאֵת כָּל
הָרָשָׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהַלֵּל יְהוָה
יְדְבַר פִּי וַיְבָרֶךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם
קֹדֶשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאֲנַחְנוּ
נְבָרֶךְ יְהוָה מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם
הַלְלוּ יְהוָה:

וְעַתָּה יְגַדֵּל נָא כֹחַ אֱדֹנָי כַּאֲשֶׁר דְּבַרְתָּ
לְאִמּוֹ. זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה נַחֲסָדֶיךָ כִּי
מִעוֹלָם הֵמָּה:

חצי קדיש

סליחות לצום גדליה 7

לָךְ אֲדֹנָי הַעֲדָקָה, וְלָנוּ בִּשְׁתֵּי
הַפָּנִים. מַה נְּתַאוֹנֵן וּמַה נֹּאמַר
מַה נְּדַבֵּר וּמַה נַּעֲטִידָק.
נַחֲפֹשֶׁה דְּרָכֵינוּ וְנַחֲקָרָה
וְנִשׁוּבָה אֵלֶיךָ, כִּי יִמְיִנְךָ
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׂבִים: לֹא בַּחֲסֵד
וְלֹא בְּמַעֲשִׂים בָּאֲנוּ לְפָנֶיךָ,
כְּדָלִים וּכְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְּלָתֶיךָ.
דְּלָתֶיךָ דְּפָקְנוּ רַחוּם וְחַנוּן, נָא
אַל תִּשְׁיבֵנוּ רִיקָם מִלְּפָנֶיךָ.

8 סליחות לצום גדליה

מִלְפָּנֶיךָ מֶלֶכְנוּ רִיקָם אֵל
תְּשִׁיבֵנוּ, כִּי אֲתָה שֹׁמֵעַ תְּפִלָּה:
שֹׁמֵעַ תְּפִלָּה, עֲדִיךָ כָּל בָּשָׂר
יָבֹאוּ. יָבֹא כָּל בָּשָׂר
לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ יְהוָה. יָבֹאוּ
וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי, וַיִּכְבְּדוּ
לְשִׁמְךָ: בָּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרַעַה,
נִבְרָכָה לְפָנֶיךָ יְהוָה עֲשֵׂנוּ.
נִבְרָאָה לְמַשְׁכְּנוֹתֶיךָ, נִשְׁתַּחֲוֶה
לְהַדָּם רַגְלֶיךָ. בָּאוּ שְׁעָרֶיךָ

סליחות לצום גדליה 9

בְּתוֹדָה חֲצִירוֹתָיו בְּתִהְלָה, הוֹדוּ
לוֹ בָּרְכוּ שְׁמוֹ:

רוֹמָמוֹ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ
לַהֲדָם רַגְלָיו קְדוֹשׁ הוּא. רוֹמָמוֹ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהַר
קֹדֶשׁוֹ, כִּי קְדוֹשׁ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ.
הִשְׁתַּחֲוּוּ לִיהוָה בְּהִדְרַת קֹדֶשׁ,
חִילוּ מִפָּנָיו כָּל הָאָרֶץ:

וְאַנְחֵנוּ בְּרַב חֲסִדֶּךָ נָבוֹא
בִּיתְךָ, נִשְׁתַּחֲוֶה אֵל הַיֵּכָל
קֹדֶשְׁךָ בִּירְאָתְךָ: נִשְׁתַּחֲוֶה אֵל

10 סליחות לצום גדליה

הַיֵּכַל קִדְּשָׁךְ וְנוֹדָה אֶת שְׁמֶךְ
עַל חֲסִדֶּךָ וְעַל אֱמֻנָתְךָ, כִּי
הִגִּדְלָתָהּ עַל כָּל שְׁמֶךְ אֱמֻנָתְךָ.
לָכוּ נִרְנְנָה לַיהוָה, נִרְיַעָה לְצוּר
יִשְׁעֵנוּ. נִקְדְּמָה פָנֵינוּ בְּתוֹדָה,
בְּזִמְרוֹת נִרְיַע לֹו:

אֲשֶׁר יַחֲדָו נִמְתִּיק סוּד, בְּבֵית
אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרֶגֶשׁ: אֵל נַעֲרִץ
בְּסוּד קְדוֹשִׁים רַבָּה, וְנוֹרָא עַל
כָּל סְבִיבָיו: שְׂאוּ יְדֵיכֶם קִדְּשׁ,
וּבָרְכוּ אֶת יְהוָה: הִנֵּה בָרְכוּ

סליחות לצום גדליה 11

אֶת יְהוָה כָּל עַבְדֵי יְהוָה,
הָעֹמְדִים בְּבֵית יְהוָה בַּלֵּילוֹת:
אֲשֶׁר מִי אֵל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ
וּכְגִבּוֹרֹתֶיךָ: אֲשֶׁר לוֹ הַיָּם וְהוּא
עָשָׂהוּ, וַיַּבֶּשֶׁת יַדָּיו יַצָּרוּ. אֲשֶׁר
בְּיָדוֹ מַחֲקֵרֵי אָרֶץ, וְתוֹעֲפוֹת
הָרִים לוֹ. אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נַפֵּשׁ כָּל
חַי, וְרוּחַ כָּל בֶּשָׂר אִישׁ: וַיּוֹדוּ
שָׁמַיִם פֶּלְאֶךָ יְהוָה, אֵף
אֱמוֹנָתְךָ בְּקֹהֶל קְדוֹשִׁים:

12 סליחות לצום גדליה

לָךְ זְרוּעַ עִם גְּבוּרָה, תָּעֵז יָדְךָ
תָּרוּם יְמִינְךָ: לָךְ שָׁמַיִם אֶף לָךְ
אֶרֶץ, תֵּיבֵל וּמְלָאָה אֶתָּה
יְסֻדֶּתָם: אֶתָּה פֹּרֶרֶת בְּעֶזְךָ
יָם, שֹׁבֶרֶת רָאשֵׁי תַנִּינִים עַל
הַמָּיִם: אֶתָּה הַצִּבְתָּ כָּל גְּבוּלוֹת
אֶרֶץ, קִיץ וְחֹרֶף אֶתָּה יַצַּרְתָּם:
אֶתָּה רֹצֶצֶת רָאשֵׁי לְוִיתָן,
תִּתְּנֵנוּ מֵאֲכָל לָעַם לְצִיִּים.
אֶתָּה בִּקְעֶת מַעֲיִן וְנָחַל, אֶתָּה
הוֹבֵשֶׁת נְהָרוֹת אֵיתָן:

סליחות לצום גדליה 13

לְךָ יוֹם אֶף לְךָ לַיְלָה, אֶתָּה
הַכִּינֹת מֶאֱזֹר וְשִׁמְשׁ. עוֹשֶׂה
גְּדֻלּוֹת עַד אֵין חֶקֶר, וְנִפְלְאוֹת
עַד אֵין מִסְפָּר. כִּי אֵל גָּדוֹל
יְהוָה, וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל
אֱלֹהִים:

כִּי גָדוֹל אֶתָּה וְעוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת,
אֶתָּה אֱלֹהִים לְבִדְּךָ. כִּי גָדוֹל
מֵעַל שָׁמַיִם חֲסִדְּךָ, וְעַד שְׁחָקִים
אֶמְתֶּךָ. גָּדוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל
מְאֹד, וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֶקֶר: גָּדוֹל

14 סליחות לצום גדליה

יְהוָה וּמַהֲלָל מְאֹד, וְנוֹרָא הוּא
עַל כָּל אֱלֹהִים: גָּדוֹל יְהוָה
וּמַהֲלָל מְאֹד, בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר
קֹדֶשׁ.

לָךְ יְהוָה הַגְדֵּלָה וְהַגְבוּרָה
וְהַתְפָּאֶרֶת וְהַנִּצָּח וְהַהוֹד כִּי
כָל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, לָךְ יְהוָה
הַמְּמַלְכָה וְהַמְתַּנַּשֵּׂא לְכָל
לְרֹאשׁ:

מִי לֹא יֵרָאֶה מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לָךְ
יֵאָתֶה, כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם

סליחות לצום גדליה 15

וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין כָּמוֹךְ.
מֵאִין כָּמוֹךְ יְהוָה, גָּדוֹל אֶתָּה
וְגָדוֹל שְׁמֶךָ בְּגִבּוֹרָה:
יְהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת מִי כָמוֹךְ
חֲסִין יְהוָה, וְאַמוֹנָתְךָ סְבִיבוֹתֶיךָ.
יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
יֵשֵׁב הַכְּרֵבִים אֶתָּה הוּא
הַאֱלֹהִים לְבִדְּךָ: מִי יִמְלֹל
גִּבּוֹרֹת יְהוָה. יֵשׁ מִיַּע כָּל
תְּהִלָּתוֹ: כִּי מִי בִשְׁחָק יַעֲרֹךְ

16 סליחות לצום גדליה

לִיהוָה, יְדָמָה לִיהוָה בְּבָנֵי
אֱלִים:

מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם.
וְמַה נִּסְפֹּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן
שְׁחָקִים: מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ מַה נְדַבֵּר וְמַה נַּעֲטִידָק:
אֵין לָנוּ פֶה לְהַשְׁיב וְלֹא מַצַּח
לְהַרִים רֹאשׁ: כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ
רַבּוּ מִלְּמִנּוֹת וְחַטֹּאתֵינוּ עֲצֻמוֹ
מִסְפָּר:

סליחות לצום גדליה 17

לְמַעַן שְׂמַח יְהוָה תְּחַיֵּנוּ
בְּצִדְקָתְךָ תוֹצִיא מִצָּרָה נַפְשֵׁנוּ:
וְיָרֶכֶךָ אֱלֹהֵינוּ לְהַאֲרִיךְ אַפְּךָ.
לָרַעִים וּלְטוֹבִים וְהִיא תִּהְיֶה לְךָ:
לְמַעַן אֱלֹהֵינוּ עֲשֵׂה וְלֹא לָנוּ.
רְאֵה עַמִּידֶתְנוּ דְּלִים וְיִרְקִים:
הִנֵּנִי שְׂמָה לָךְ וְהִגּוֹף פָּעַלְךָ, חוּסָה
עַל עַמְּךָ. הִנֵּנִי שְׂמָה לָךְ וְהִגּוֹף
שְׂלָךְ, יְהוָה עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמַח:
אֶתְּאֲנוּ עַל שְׂמַח, יְהוָה עֲשֵׂה
לְמַעַן שְׂמַח, בִּעְבוֹר כְּבוֹד

18 סליחות לצום גדליה

שְׁמַךְ, כִּי אֵל חַנּוּן וְרַחוּם שְׁמַךְ.
לְמַעַן שְׁמַךְ יְהוָה וְסִלַּחַת
לְעוֹנֵינוּ כִּי רַב הוּא:

סִלַּח לָנוּ אֲבֵינוּ, כִּי בָרַב
אֵוִלְתָּנוּ שָׁגִינוּ. מַחֵל לָנוּ
מִלִּכְנוּ, כִּי רַבּוֹ עוֹנֵינוּ:

מו פתיחה. ע"פ א"ב ובסופו חתום מחברו
(רבנו) שלמה ברבי יצחק (רש"י):

אִז טַרְם נִמְתָּחוּ נִבְלִי שְׁכָבִים.
בְּאַרְץ עַד לֹא דִבְקוּ רִגְבִים.
נִבְדָּ שְׁבָעָה דְּבָרִים הָיוּ

סליחות לצום גדליה 19

מִגְּבָבִים. דָּת וְכִס וְרַטִּית בָּנִים
שׁוֹבְבִים:

הוֹד גֵּן עֵדֶן וְעֶלְק הַבְּהָבִים.
וּמְקוֹם כִּפְרָה עַל יְדֵי מִקְרִיבִים.
זֶהָר שֵׁם יִנּוֹן מְחַלֵּל מִחוּבִים.
חֲבָרוֹ אֱלֹפִים קָדָם בְּרִיאַת
יְשׁוּבִים:

מְכֻסִּים עַל רְקִיעַ בּוֹטִים
כְּשֶׁבִיבִים. יְעוֹרִים וּמְשַׁרְשִׁים
פְּנֵי יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים. כִּסֵּא הָיָה

20 סליחות לצום גדליה

מִנַּח בִּרְקִיעַ בְּיָצוּבִים. לְמוֹשֵׁב
מֶלֶךְ וְנוֹרָא עַל סְבִיבִים:

מִימֵינוּ אֵשׁ דָּת חֲקוּקָה
בִּכְתוּבִים. נְתוּנָה עַל בְּרָכוֹ
בְּשַׁעֲשׁוּעַ אֶהְבִּים. סְדוּר עַל
הַדְּרוֹם גֵּן רְטוּבִים. עָרוֹךְ עַל
הַצָּפוֹן תַּפְתַּ שִׁלְהִבִים:

פְּנֵי הַמִּזְרָח יְרוֹשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה
בְּמַחְצָבִים. צָפוֹן בְּתוֹכָהּ
מִקֵּדֶשׁ אֵל בְּיָשׁוּבִים. קָבוּעַ
בְּאַמְצַע מִזְבֵּחַ כְּפוּר חֲיָבִים.

סליחות לצום גדליה 21

רְבוּצָה עָלָיו אָבִן שְׁתִּית
חַטּוּבִים:

שֵׁם יְנוּן עָלֶיהָ חֲקוּק
בְּמַכַּת בָּיִם. תֵּאָר שֵׁם הַמְּפָרֵשׁ
בְּתוֹי גְּלוּבִים. שָׁמָּה בַּתְּוֹךְ
לְפָנַי מֵאֲזִין מֵאֲשַׁנְּבִים לוֹוִי
תְּשׁוּבָה אֶרֶךְ לְנִדְוִים וְכֹאֲבִים:
מֵעֲתֵדָת לְכַבּוּם צֵאִים
וְלִהְלֹבֵשׁ מוֹטָבִים. הִירָק שְׁמֹן
הַטּוֹב עַל רֹאשׁ שָׁבִים. בְּכֵן

22 סליחות לצום גדליה

אֶת־אֲנוּ לָךְ עֲלָמִים וְשָׁבִים. רַחֵם
מִצִּחַן וְהַשֵּׁלֶךְ טָמוּם סְאָבִים:

בְּתַפִּלָּה יִקְדְּמוּךְ בָּנִים

שׁוֹבָבִים. יוֹם יוֹם לְדָרֶשֶׁךְ בְּפִיץ

נִיבִים. יַחֲשֹׁב אֲמַרִינוּ כְּהַקְטִיר

דְּמִים וַחֲלָבִים. עֲפָצוּפֵנוּ יִקְבֹּל

כְּפִסּוּגֵי פָרִים וְכִשְׁבִּים:

חֲטָאֵינוּ הַעֲלֵל בְּקִרְקַע נִטְפֵי

מִרְזָבִים. קָרְבֵנוּ אֵלֶיךָ בְּרַחֲמֵי

רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים:

סליחות לצום גדליה 23

כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אָנוּ
בְּטוֹחִים. וְעַל צְדָקוֹתֶיךָ אָנוּ
נִשְׁעָנִים. וְלִסְלִחוֹתֶיךָ אָנוּ
מְקוּיִם. וְלִישׁוּעָתְךָ אָנוּ מְצַפִּים.
אֵתָּה הוּא מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקוֹת
מְקַדֵּם. מַעֲבִיר עֲוֹנוֹת עַמּוֹ,
וּמַסִּיר חַטָּאת יִרְאִיו. כּוֹרֵת
בְּרִית לְרַשְׁעֵינִים, וּמְקַיֵּם
שְׁבוּעָה לְאַחֲרוֹנִים. אֵתָּה הוּא
שִׁיבֵר דָּת בְּעֵנָן כְּבוֹדְךָ עַל הָר
סִינַי וְהִרְאִיתָ דְרָכֶיךָ טוֹבָךְ

24 סליחות לצום גדליה

לְמַשֶּׁה עֲבַדְךָ וְאַרְחוֹת חֲסִדֶיךָ
גָּלִיתָ לוֹ וְהוֹדַעְתָּו כִּי אַתָּה אֵל
רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב
חֶסֶד וּמִרְבָּה לְהַטִּיב וּמִנְהִיג
אֶת הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּמִדַּת
הַרְחָמִים. וְכֵן כָּתוּב וַיֹּאמֶר אֲנִי
אֶעֱבִיר כָּל טוֹבִי עַל פָּנֶיךָ
וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְיָ לְפָנֶיךָ. וְחִנַּתִּי
אֶת אֲשֶׁר אָחוֹן וְרַחֲמַתִּי אֶת
אֲשֶׁר אֲרַחֵם:

סליחות לצום גדליה 25

אל אֶרֶץ אֲפִים אַתָּה. וּבַעַל
הַרְחֲמִים נִקְרָאת. וְדַרְךְ
תְּשׁוּבָה הוֹרִית. גְּדִלַת רַחֲמֶךָ
וַחֲסִדֶיךָ, תִּזְכֹּר הַיּוֹם וּבְכָל יוֹם
לְזֵרַע יְדִידֶיךָ. תִּפְּן אֱלֵינוּ
בְּרַחֲמִים, כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל
הַרְחֲמִים. בְּתַחֲנוּן וּבַתְּפִלָּה
פָּנִיךָ נִקְדָּם, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ
מִקְדָּם. מִתְרוֹן אִפְּךָ שׁוּב, כְּמוֹ
בְּתוֹרָתְךָ כָּתוּב: וּבָעֵל כְּנַפְיֶיךָ
נַחֲסָה וְנָתַלּוּנָן, כְּיוֹם וַיֵּרֶד יְהוָה

26 סליחות לצום גדליה

בְּעֲנָן. תַּעֲבֹר עַל פְּשַׁע וְתַמְחָה
אֲשָׁם, כִּיּוֹם וַיִּתְּיַצֵּב עָמוֹ שָׁם.
תֵּאֲזִין שְׁוַעֲתֵנוּ וְתִקְשִׁיב מִנוּ
מֵאֵמֶר, כִּיּוֹם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה. וְשָׁם נֶאֱמַר:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פְּצָיו וַיִּקְרָא:
יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאֱמֶת,
נֹצֵר חַסֵּד לְאַכְלָפִים, נֹשֵׂא עוֹן
וּפֹשֵׁעַ וְחַטָּא וְנִקְהָה. וְסִלְּחָה

סליחות לצום גדליה 27

לַעֲזֹנָנוּ וּלְזִזְטָאֵתָנוּ וּנְזִיזְכִּיתָנוּ:

סִלֵּחַ לָנוּ אֱבִיֵנוּ כִּי זָזְטָאֵנוּ.

מִזִּזְכִּיתָנוּ לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ.

כִּי אֶתֵּה אֲדָנִי טוֹב וְסִלֵּחַ,

וְרַב זֶסֶד לְכָל קָרְאִיךָ:

דרשו יי בהמצאו קראהו בהיתו קרוב:

שובו אלי ואשובה אליכם אמר יי

צבאות: מי יודע ישוב ונחם האלהים,

ושב מחרון אפו ולא נאבד: מי יודע

ישוב ונחם והשאיר אחריו ברכה:

וקרעו לבבכם ואל בגדיכם ושובו אל

28 סליחות לצום גדליה

י' אלהיכם: כי חנון ורחום הוא ארך

אפים ורב חסד ונחם על הרעה:

כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים כֵּן תִּרְחֵם יְהוָה

עָלֵינוּ. לַיהוָה הִישׁוּעָה עַל עַמּוֹךְ

בִּרְכֹתֶךָ סֶלָה. יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ

מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה. יְהוָה

צְבָאוֹת אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ. יְהוָה

הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קִרְאָנוּ:

סֶלַח נָא לַעֲזוֹן הָעַם הַזֶּה כְּגִדְלִי

חֲסִדֶּךָ. וְכֹאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לָעַם

הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנֶּה וְשָׁם

נֶאֱמַר:

סליחות לצום גדליה 29

וַיֹּאמֶר יְהוָה סְלַחְתִּי כְּדַבַּרְךָ:

הֵטָה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וּשְׁמָע פִּקְח
עֵינֶיךָ וּרְאֵה שְׂמֹמְתֵינוּ וְהַעִיר
אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֵיהָ. כִּי לֹא
עַל עֲדֻקֹתֵינוּ אֲנַחֲנוּ מִפִּילִים
תַּחֲנוּנֵינוּ לִפְנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים. אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי
סְלַחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה
אַל תִּאֲחֹר. לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי כִּי
שְׁמֶךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל
עַמְּךָ:

30 סליחות לצום גדליה

מז סליחה. ע"פ א"ב ובסופו חתום מחברו
(רבנו) אליה בר שמעיה חזק:

אֶת יְיָ בְּהַמְצֵאוֹ לְדָרְשׁוֹ

קִדְמָתִי. בְּעַד עֲוֹנוֹת לְכַפֵּר בִּי

בַּתּוֹלָע נֶאֱדַמְתִּי. גִּלְגַּל הַלֵּב

וְטִמְטַם וּכְיֵשֶׁן נִרְדַּמְתִּי. בְּמַעַט

בְּסֹדֶם הָיִיתִי וְלַעֲמָרָה דָּמִיתִי:

דָּמִיתִי לְסוּטָה פְּרוּעָה מִנְּאֻפֹּת

וַחֲלָלָהּ. הָיִיתִי כְּבָגֵד עֲדִים,

וְהוֹשַׁמְתִּי כְּשֹׁמְלָה בְּדָמִים

מִגִּלְגָּלָה. וַחֲסִרְתִּי מִפְּגִיעַ וַיִּזְדַּע

אֵינִן לְפִלְלָהּ. רְאֵה יְיָ וְהַבִּיטָה

סליחות לצום גדליה 31

כִּי הָיִיתִי זֹלְלָה: זֹלְלָה כְּבוּדָה
נִהְפַכָּה בְּיַד מִגְּאֵל. חֲנָם
נִמְכָּרָה לְצַמִּיתוֹת וְאֵין גּוֹאֵל.
טַבַּע נָכוֹן וְנִשְׁאָ וְחָרֵב אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
הַשְׁלִיךְ מִשְׁמִים אֶרֶץ, תִּפְאֶרֶת
יִשְׂרָאֵל: יִשְׂרָאֵל לְבוֹזִים
וְלִמְשָׁפָה עַד מָתִי. כָּאֲרֵכָה רַבּוֹ
עוֹרֵקִי וְעֶצְמוֹ מִצַּמִּיתִי. לֵלֵב
בְּשׁוֹמֵי הַרְיָסוֹתִי חֲרָבוֹתִי
וְשׁוֹמְמוֹתִי. וְתִבְחַר מִחֲנֹק
נִפְשֵׁי מוֹת מֵעֶצְמוֹתִי:

32 סליחות לצום גדליה

מַעֲצָמוֹתַי

הַמַּפְצָחוֹת

וְהַמַּפְלָחוֹת

מִמִּכְעִיסִיךָ

וּמִמִּזְעִימִיךָ. נֶאֱמַתִּי נִלְאִיתִי

נִשְׂאָ חֲרוֹנְךָ וְזַעַמְךָ. שִׁים לִבִּי

לְגֹאֵל חַיִּית נְעִימִיךָ. כִּי שְׂמִיךָ

נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמְּךָ: עַמְּךָ

זְרוּיִים פְּזוּרִים בְּכָל מוֹשְׁבוֹת.

פְּקָדוֹךָ בַּצָּר פְּחָדוֹךָ בְּמַעַשׂ

וּבַמַּחֲשָׁבוֹת. צִלָּל זְדוֹן הַעֲבִיר

וְרַפָּא מְשׁוּבוֹת. אֲדַנִּי שְׂמָעָה

בְּקוֹלֵנוּ תִּהְיֶינָה אֲזַנֶּיךָ קְשִׁיבוֹת:

סליחות לצום גדליה 33

קִשְׁבוּת תְּהִינָה אֲזַנֶּיךָ לְשִׁפּוֹךְ
שִׁיחֵנוּ. רֵן שִׁפָּה קִבֵּל כְּרִיחַ
נִיחוּחֵנוּ. שְׁחַרְנוּךָ מִגִּנֵּנוּ וּבָךְ
יִהְיֶה מִבְּטַחֵנוּ. וְשִׁמְךָ עָלֵינוּ
נִקְרָא אֵל תְּנִיחֵנוּ: תְּנִיחֵנוּ
אֲדוֹן זֶה כִּמָּה שָׁנִים לָמָּה.
לְשִׁמָּה לְמַשָּׁל וְלִשְׁנִינָה לְלַעַג
לְבוֹשֶׁת וְלִכְלָמָה. יֵאָמֵן וַיּוֹחֶשׁ
הַמִּבְטָח שֶׁהַבְטַחְתָּ לְשׂוֹמְמָה.
אֲנִי יי בְּנִיתִי הַנִּהְרָסוֹת
נִטְעַתִּי הַנִּשְׁמָה: הַנִּשְׁמָה

34 סליחות לצום גדליה

בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים תְּבַנֶּה
וּתְכוּנֶנָּה. שְׁמַע יְיָ חֲנוּנָה כִּי
בָּא עַתָּה לְחַנּוּנָה. חֲזֵק מֵאֲמִירֶיךָ
בְּצֵל יְדֶךָ לְגוֹנֶנָּה. וּפְדוּיֵי יִי
יִשׁוּבוּן וּבָאוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה:
אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא
רַחֲמִים, מְתַנְּהֵג בַּחֲסִידוֹת
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר
רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מִרְבֵּה מַחֲיֵלָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים,
עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר

סליחות לצום גדליה 35

וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתָּם תִּגְמַל. אֵל
הוֹרִיתָ לָנוּ לֹמֵר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה,
וְזָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקֶּדֶם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַנָּן
וַיִּתְּיָצֵב עָמוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא:
יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאַמֵּת,

36 סליחות לעום גדליה

נִצֵּר זֶסֶד לְאַכְפִּים, נִשָּׂא עֵז
וּפִשֵּׁעַ וְזִטָּא וְנִקָּה. וְסִלִּיחוּ
לְעֵזְנוּ וּלְזִטָּא אֵתְנוּ וְנִצֵּר לְתֵנוּ:
סִלִּיחוּ לָנוּ אֲבִינֵנוּ כִּי זִטָּאנוּ.
מִזִּל לָנוּ מִלְכֵנוּ כִּי פִשֵּׁעֵנוּ.
כִּי אֵתְה אֲדִנִי טוֹב וְסִלִּיחוּ,
וְרַב זֶסֶד לְכָל קָרְאִיךְ:

דרשו יי ועוזו בקשו פניו תמיד: דרשו
יי בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב:
יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו
וישוב אל יי וירחמהו ואל אלהינו כי

סליחות לצום גדליה 37

ירבה לסלוח: שובה ישראל עד יי כי
כשלת בעונך:

כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים כֵּן תִּרְחֵם יְהוָה
עָלֵינוּ. לַיהוָה הִשְׁוּעָה עַל עַמּוֹךְ
בְּרַכְתֶּךָ סֶלָה. יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ
מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה. יְהוָה
צְבָאוֹת אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ. יְהוָה
הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קִרְאָנוּ:

מח סליחה. ע"פ א"ב לרבינו סעדיה גאון:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲבָלָה נַפְשִׁי וְחַשְׁךְ תְּאֲרִי. בֵּית
תְּפִלָּתִי כְּנֶשֶׁף בּוֹ הִתְאֲרִי. גַּם
פְּלִיטָתִי אֲשֶׁר עָזְבוּ וְשִׁתְּתִי.

38 סליחות לצום גדליה

דַּעְכוּ כְּהַיּוֹם בְּשִׁלְשָׁה בְּתַשְׁרִי:
הָאֵשׁ וְהַמַּיִם הַזֵּידוֹנִים שְׁטַפּוּנוּ
בְּדִלְקָם. וּבִסְסוּ מִקֵּדָשׁ וּבִזְזוּ
חֵלְקָם. זְקֵנִי שְׂאֵרִית אֲשֶׁר
פָּלְטוּ מִיּוֹם נָקָם. חֲבָלוֹ עֲתָה
בְּיוֹם צוֹם גְּדִלְיָה בֶּן אֲחִיקָם:
טָרְפוּ דִלַת עַם הָאָרֶץ. יִתֵּר
הַגָּזִם אֲכַל הָאֲרָבָה בְּמֶרֶץ.
כוֹרְמִים וִיוֹגְבִים פִּקְדֹת מֶרְגִּיז
הָאָרֶץ. לִהְטוּ וְלֹא הָיָה בָם גּוֹדֵר
גִּידֵר וְעוֹמֵד בַּפֶּרֶץ: מָה אֲסַפֵּר

סליחות לצום גדליה 39

וְאֶנְחוֹתַי עֲצוּמוֹת. נִקְטָה נַפְשִׁי
וּמִקְהֵלוֹתַי עֲגוּמוֹת. שְׂרִיגֵנוּ
אֲשֶׁר נִשְׁאַרוּ מִיְקוֹד אֵשׁ
לְתַעֲצוּמוֹת. עוֹד הֵם לֹא
נִתְקִימוּ וְנִתְּשׁוּ בַּחַמוֹת: פָּנִיךָ
עַד מָתִי מִמֶּנּוּ תִסְתִּיר.
צַעֲקֵתֵינוּ שְׁמַע וְאַסִּירֵנוּ תִתִּיר.
קְדוֹשׁ בְּיָטָה כִּי אֵין בַּעֲדֵנוּ
מַעֲתִיר. רְאֵה בְּדִלּוֹתֵנוּ וְשִׁבְחֶךָ
בְּפֶה נִכְתֵּיר: שִׁדְדֵנוּ מְדוֹר
לְדוֹר וּמִקָּץ לְקָץ. שְׂרֵשׁ צַפַּע

40 סליחות לצום גדליה

מְעוֹפֵף אוֹתָנוּ עוֹקֵץ. תִּקְיָה,
לְמַשְׁפָּטֵנוּ הָעֵר וְהָקֵץ. תְּכַפֵּר
לְעֲוֹנוֹתֵינוּ וְתֹאמַר קֵץ:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא
רַחֲמִים, מְתַנְהֵג בַּחֲסִידוֹת
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר
רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מִרְבָּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לְפוֹשְׁעִים,
עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתָּם תִּגְמַל. אֵל
הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמַר שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה,

סליחות לצום גדליה 41

וְזָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדֵעַתָּ לְעָנּוּ מִקֶּדֶם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן
וַיִּתְּיָצֵב עָמוּ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא:
יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאַמִּתּוּת,
נֹצֵר חַסֵּד לְאַכְלָפִים, נֹשֵׂא עוֹן
וּפֹשֵׁעַ וְחַטָּא וְנִקְהָה. וְסִלְּחָה

42 סליחות לצום גדליה

לַעֲזֹזֵנוּ וּלְחַזֵּק אֶת־נֹפְלֵנוּ וְנִזְוֶה כְּלֵתֵנוּ׃
סִלַּח לָנוּ אֱלֹהֵינוּ כִּי חָטֵאתָ אִמּוֹ׃
מִזֵּחַ לָנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ׃
כִּי אֶת־הָאֲדָמָה טוֹב וְסִלַּח׃
וְיָרַב חֶסֶד לְכָל קֶרְאִיךָ׃

דרשו יי בהמצאו קראוהו בהיותו
קרוב: שובו בנים שובבים ארפא
משובותיכם: הננו אתאנו לך כי אתה יי
אלהינו: שובה ישראל עד יי אלהיך כי
כשלת בעונך: פָּרַחַם אָב עַל בָּנִים כֵּן
תָּרַחַם יְהוָה עָלֵינוּ. לִיהוָה הִשְׁוּעָה
עַל עֲמָךְ בִּרְכָתְךָ סֶלָה. יְהוָה צְבָאוֹת

סליחות לצום גדליה 43

עֲמָנוּ מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה.
יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ.
יְהוָה הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם
קִרְאָנוּ:

מט סליחה. ע"פ א"ב ובסופו חתום מחברו
(רבנו) בנימין:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אֲמֵנָה מֵאֵז אֶרֶשֶׁת נִיב
שְׁפָתַיִם. בְּתַפְלָה וּבְתַחֲנוּן דְּפַק
שַׁעֲרֵי דְלָתַיִם. גִּשְׁתָּנוּ עֲדִיד
בְּזִרְיֹת וְלֹא בַעֲצָלַתַיִם. דְּחֹת

44 סליחות לצום גדליה

רַע פֶּרַעַנִיּוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת
לְעֵתוֹתָיִם:

הִנָּנוּ אֶתָּאֲנוּ לָךְ בְּשִׁבְרוֹן רוּחַ
וְדַכְאוֹת לֵב. וַדּוֹת לְפָנֶיךָ כָּל
פֶּתוּל וְעֶקְשׁוֹת לֵב. זֶה חוֹקֶר
לְבָבוֹת הָרוּפָא לְשִׁבּוּרֵי לֵב.
חֲדַשׁ רוּחַ נָכוֹן בְּקִרְבָּנוּ וּבְרָא
לָנוּ מְהוֹר לֵב:

מַכְסֵּת מִקֶּדֶם אֵלֵינוּ יָמִים עֲשָׂרָה.
יַחֲדִיד בָּם לָשׁוּב וְלִמְצֹא כִפָּרָה.
כָּל הַשָּׁנָה כִּלָּה לְרַבִּים מְסוּרָה.

סליחות לצום גדליה 45

לְשׁוֹעַ וְלַעֲנוֹת בְּכָל עֵת צוּקָה
וְצָרָה:

מִהָר הַיָּחִיד וְשָׁב בִּינְתַיִם
מוֹחֲלִין לוֹ. נוֹאֵשׁ וְלֹא שָׁב אֵין
תִּקְנָה לְעוֹוֵלוֹ. סִדֵּר וְעֶרֶךְ כָּל
אֵילֵי נְבִיּוֹת לְהוֹעִילוֹ. עוֹתֵר
וְצוֹעֵק וְאֵין שׁוֹמֵעַ לוֹ:

פְּגִיעַת הָרַבִּים וְהַיָּחִיד לָךְ לְבַד
עוֹלָה. צוּר כִּי אֶתָּה שׁוֹמֵעַ
תְּפִלָּה. קַבְּלֵנוּ בְּרָצוֹן

46 סליחות לצום גדליה

וְהַמְצִיאֵנוּ מְחִילָה. רְצֵנוּ

בְּקֶרֶבֶן כָּלִיל וְעוֹלָה:

שְׁפוּט תְּשֻׁפּוּט אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים

וְחֶמְלָה. בָּנִיךָ יְחֻסֶּיךָ לְקוֹחִים

לָךְ לְסִגְלָה. יִקְשׁ מְרִים יַצִּלֵּל

בְּמַצוֹלָה. נִצַּח לְהִלָּלְךָ בְּכָל

מִיָּנִי תְהִלָּה:

אַל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא

רַחֲמִים, מְתַנְהֵג בַּחֲסִידוֹת

מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר

רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מֶרְבֶּה מְחִילָה

סליחות לצום גדליה 47

לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים,
עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתָּם תִּגְמַל. אֵל
הוֹרִיתָ לָנוּ לוֹמַר שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה,
וְזָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֵשׁ
עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדֵעַתָּ לָעָנוּ מִקֶּדֶם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַנָּן
וַיִּתְּיָצֵב עָמוּ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא:

48 סליחות לצום גדליה

יְהוָה יְהוָה אֵל רִחוּם וְחַנּוּן,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת,
נִצֵּר חֶסֶד לְאַלְפִים, נִשְׂא עֶוֹן
וּפֶשַׁע וְחַטָּאת וְנִקָּה. וְסַלְּחָת
לְעֹשֵׂיוֹ וּלְחַטָּאתָיו וְנִחַן לְחַטָּאוֹ:
סַלְּחָ לָנוּ אֱבָיִנוּ כִּי חַטָּאתָנוּ.
מִזֵּל לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פֶשַׁע עָשֵׂנוּ.
כִּי אֶתְּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלְּחָ,
וְרַב חֶסֶד לְכֹל קָרְאִיךָ:

סליחות לצום גדליה 49

אל תזכר לנו עונות ראשונים מהר
יקדמונו רחמיך כי דלונו מאד: כי
שומע אל אביונים יי ואת אסיריו לא
בזה: כי כלו ביגון חיינו ושנותינו
באנחה: כי עליך הורגנו כל היום
נחשבנו כצאן טבחה: כי לא יזנח
לעולם אדני:

כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים כֵּן תִּרְחֵם יְהוָה
עָלֵינוּ. לַיהוָה הִשְׁוּעָה עַל עַמֶּךָ
בִּרְכֹתֶךָ סֶלָה. יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ
מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה. יְהוָה
צְבָאוֹת אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ. יְהוָה
הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קִרְאָנוּ:

50 סליחות לצום גדליה

נ שלישיה. ע"פ א"ב משולש ובסופו חתום
מחברו (רבנו) שמעון (ב"ר יצחק):

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אוֹרֶךְ וְאַמְתָּךְ שְׁלַח. אֲמוֹנֶיךָ

בְּטוֹב הַעֲלֵחַ. כִּי אֲתָה יְיָ טוֹב

וְסִלַּח. בְּיָטָה בְּעַנּוֹי נַפְשִׁי.

בְּטוֹבֶךָ הוֹצֵאנוּ לַחֲפָשׁ. כִּי

בָּאוּ מֵיָם עַד נַפְשִׁי:

גַּעֲיֹתֵינוּ יְהוָה נִקְשָׁבִים. גָּלוּתֵנוּ

הָשִׁיב לִישׁוּבֵינוּ. כִּי גֵרִים אֲנִחנוּ

וְתוֹשָׁבִים. דָּפַקְנוּ דָּלָתֶיךָ

סליחות לצום גדליה 51

לְתַמְדָּה. דְּבִקְנוּ אֵלֶיךָ לְצַמֵּד. כִּי
דְלוּנוּ מְאֹד:

הֲלִיצוּנוּ זָדִים בְּמַצְרֵינוּ.

הַצִּילָנוּ וְנוֹדֵךְ צוּרֵנוּ. כִּי

הוֹשַׁעְתָּנוּ מַצְרֵינוּ. זְרוּיִיךְ

מִיַּחֲלִים לְעוֹדְדָם. זָכָם

בִּירְאָתְךָ לְסַעְדָם. כִּי זֶה כָּל

הָאָדָם:

חֲקוֹת הָעַמִּים תִּהְיוּ. תִּשְׁוֹקֶיךָ

אֶתִּירֶיךָ יִנָּהוּ. כִּי תַנּוּן וְרַחוּם

הוּא. טִירָתְךָ הוֹשָׁמָה לְעַיִים.

52 סליחות לצום גדליה

טִיבָהּ בְּחֻמּוֹת בְּנוֹיִם. כִּי טוֹב
חֶסֶדְךָ מֵחַיִּים:

יִגְעֵתִי וְאֶשְׁיַחָהּ בְּמַעֲנִי. יְבוֹשׁ
וַיִּכָּלֵם מַעֲנִי. כִּי יַעֲשֶׂה יְיָ דִין
עָנִי. כָּבְדוּ שְׂפָתַי קָמִי. כָּל הַיּוֹם
מִזְעִימִי. כִּי כָלוּ בְּעֶשְׂרֵן יָמֵי:

לָהֶם יֵשֵׁב כְּפַעֲלָם. לְעַמּוֹ יִלְמֹד
לְהוֹעִילָם. כִּי לֹא יִזְנַח לְעוֹלָם.
מִרְחֲמוֹ יִתֵּן מֵאֲוִיו. מִמָּנוּ יִסִּיר
דָּפְיוֹ. כִּי מֵה טוֹבוֹ וּמֵה יִפְּיוֹ:

סליחות לצום גדליה 53

נְשַׁמּוֹת הוֹשְׁתּוּ עָרִי. נְכָרִים
בָּאוּ שְׁעָרִי. כִּי נִשְׁאַתִּי חֶרְפַּת
נְעוּרִי. שׁוֹשׂ אֲשִׁישׁ עָלֶיךָ. שִׁיחַ
לַעֲנוֹת גְּאוּלְיָךְ. כִּי שִׁמְחַתְנִי יְיָ
בְּפִעֲלֶךָ:

עֲזוּז נוֹרָא וְאִיּוֹם. עֲתָה
הַמְּצִיאֵנוּ בְּדִיּוֹם. כִּי עָלֶיךָ
הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם. פִּנֵּה דְיָרְךָ
עָקֹב. פֶּאֶר הַלוּלָךְ לְנִקְבִי. כִּי
גָאֵל יְיָ אֶת יַעֲקֹב:

54 סליחות לצום גדליה

עָרִים לְכַלּוֹת בְּחֶרֶץ. צִפָּה
מִשְׁמֵי עֶרֶץ. כִּי צֵל יִמִּינוּ עָלֵי
אֶרֶץ. קָרַב קֶץ עֲדָנִי. קוֹל
לְהַשְׁמִיעַ לְעוֹנֵי. כִּי קָרוֹב יוֹם
יְיָ:

רָם, זְרוּעַךְ תִּרְאֶה. רַעֲיֶתְךָ
פָּנִים הִתְרְאֶה. כִּי רָם יְיָ וְשֹׁפֵל
יִרְאֶה. שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנִי.
שׁוּעָתִי תַעֲלֶה לְמַעוֹנִי. כִּי שְׁמַע
אֵל אֲבִיוָנִים יְיָ:

סליחות לצום גדליה 55

תִּחַן בְּתוֹדָה תִּרְצֶה. תֹּאמַר
לְעַמֶּךָ אֶת־רְצֶה. כִּי תוֹרָה מֵאֵתִי
תֵּצֵא. שֶׁקֶל מֵאֲזָנִים יִכְבֹּשׁ. עֹז
יַעֲטֶה וְיִלְבֹּשׁ. כִּי הוּא יִכְאִיב
וְיִחַבֵּשׁ:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא
רַחֲמִים, מְתַנְהֵג בַּחֲסִידוֹת
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר
רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מִרְבֶּה מְחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים,
עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר

56 סליחות לצום גדליה

וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתָּם תִּגְמַל. אֵל
הוֹרִיתָ לָנוּ לֹמֵר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה,
וְזָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לָעָנוּ מִקֶּדֶם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַנָּן
וַיִּתְּיָצֵב עָמוּ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא:
יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאַמֵּת,

סליחות לצום גדליה 57

נִצֵּר זֶסֶד לְאַכְפִּים, נִשָּׂא עֵוֹן
וּפִשַׁע וְזִטָּה וְנִקְהָה. וְסִלְּחָה
לַעֲוֹנָנוּ וּלְזִטָּתֵנוּ וְנִזְוִי כִּלְתָנוּ:
סִלְּחָה לָנוּ אֱבֹיָנוּ כִּי זִטָּתָנוּ.
מִזִּזֵּל לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פִשַׁעֵנוּ.
כִּי אֶתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלְּחָה,
וְרַב זֶסֶד לְכָל קָרְאִיךָ:

תשוב תרחמנו תכבוש עונותינו
ותשליך במצולות ים כל חטאתינו:
שוב מחרון אפך והנחם על הרעה
לעמך: שובה יי את שביתנו כאפיקים

58 סליחות לצום גדליה

בנגב: השיבנו יי אליך ונשובה חדש
ימינו כקדם:

כִּרְחֵם אָב עַל בָּנִים כֵּן תִּרְחֵם יְהוָה
עָלֵינוּ. לַיהוָה הִשְׁוּעָה עַל עַמּוֹךְ
בִּרְכֹתֶךָ סֶלָה. יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ
מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה. יְהוָה
צְבָאוֹת אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ. יְהוָה
הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קִרְאָנוּ:

נא שלמונית. ע"פ תשר"ק ובסופו חתום
מחברו (רבנו) שלמה (הבבלי):

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

תָּשׁוּב תִּרְחַמֵּנוּ שׁוּב שְׁבִיתָנוּ
כְּנֶאֱמָךְ. שׁוּב כְּקֶדֶם חֲדַשׁ חֲבִית

סליחות לצום גדליה 59

לְאֵמֶךָ. רַחֵם רַגְזִי וְקִרְבִּי שֶׁ
זַעַמְךָ. שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּיךָ וְהִנָּחֵם
עַל הָרָעָה לְעַמֶּךָ:

קִבֵּץ וּבִקֵּשׁ אוֹבְדוֹת וְחִזֵּק
נַחֲלָתְךָ. צֵאן הַהֲרָגָה וְהַגְזוּזָה
בְּדַחֲלִיתְךָ. פֶּשַׁע אִם רַב בְּבָנֵי
מַחֲלִיתְךָ. שׁוּב לְמַעַן עֲבָדֶיךָ
שְׂבִיטֵי נַחֲלָתְךָ:

עֲזֹן אֲבוֹתֵינוּ הַטְּעִינֵנוּ וּבִסֵּר
הַטְּעִימָנוּ. סֶף רַעַל הַשְׁקָנוּ
הַלְּעִינֵנוּ וְהִזְעִימָנוּ. נָא כָּאֵז

60 סליחות לצום גדליה

בְּשָׁכֵן יַחַד הִנָּעִימָנוּ. שׁוּבָנוּ
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְהַפֵּר כַּעֲסְךָ
עִמָּנוּ:

מָאֹם לֹא מָאֲסָתָּ חוֹסֶיךָ
מֵעִידֶיךָ. לֹקִים כְּסוּרָתָ
וְלִהְתָּ מִיֵּרָח סְבָרָם עָדֶיךָ. כַּעַם
לְרָצוֹת כְּמִדַּת יֵשׁוּר מֵעֲבָדֶיךָ.
שׁוּבָה יְיָ עַד מָתִי וְהִנָּחֵם עָלַי
עֲבָדֶיךָ:

יוֹם יוֹם נִצְפָה גְּלוֹי סוּדָךָ.
טָמוֹם וְעָמוֹם וּבָלָה בְּשׁוּר

סליחות לצום גדליה 61

חֲסִידֶיךָ. חֲרַפָּה שָׁבָרָה לְבָנוּ

מִקּוּיִם חֲסִידֶיךָ. שׁוּבָה יְיָ חֲלָצָה

נַפְשֵׁנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן חֲסִידֶיךָ:

זַנְחָנוּ וְנַחֲשִׁבְנוּ עִם יוֹרְדֵי רָגֵב.

וַיְהִי לְאֵבֶל כְּנוֹר וְשִׁיר וְעֶגְבִּי.

הַקּוֹדְרִים בְּרָנָה וְתוֹדָה הִתְהַלֵּךְ

בְּשֹׁגֵב. שׁוּבָה יְיָ אֶת שְׁבִיתָנוּ

כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב:

דְּמַעָּה לָחֶם חוֹסֶיךָ צוּרֵי אֵל.

גּוֹאֵל אֵינָהּ בְּחֶרֶף צָרֵי אֵל.

62 סליחות לצום גדליה

בְּחֶזֶן אֶז כְּדַבַּרְתָּ לְיִשְׂרָאֵל.
שׁוּבָה יְיָ רַב־בוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל:
שְׁמַעַה יְיָ הַטָּה אָזְנְךָ
וְהִקְשִׁיבָהּ. לְמַחְלֵי סֶלַח נָא
סִלַּחְתִּי הִשְׁיבָהּ. מְשׁוּבוֹתֵינוּ
רַבּוּ וּפְתַחְתָּ יִשְׂרָאֵל שׁוּבָה.
הִשְׁיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֶיךָ וְנִשְׁוּבָה:
אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא
רַחֲמִים, מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוֹת
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר
רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מִרְבָּה מְחִילָה

סליחות לצום גדליה 63

לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים,
עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתָּם תִּגְמַל. אֵל
הוֹרִיתָ לָנוּ לֹמֵר שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה,
וְזָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֵשׁ
עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדֵעַתָּ לָעָנוּ מִקֶּדֶם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן
וַיִּתְּיָצֵב עָמוּ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא:

64 סליחות לצום גדליה

יְהוָה יְהוָה אֵל רִחוּם וְחַנוּן,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת,
נִצֵּר חֶסֶד לְאַכְפִּיִּים, נִשְׂא עֶוֹן
וּפֶשַׁע וְחַטָּאת וְנִקָּה. וְסַלְּחָת
לַעֲוֹנָיו וּלְחַטָּאתָיו וּנְחוּלָתָיו:
סַלְּחָ לָנוּ אֱבָיִנוּ כִּי חַטָּאתָנוּ.
מִזֵּל לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פֶשַׁע עָמָנוּ.
כִּי אֶתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלְּחָנוּ,
וְרַב חֶסֶד לְכֹל קָרְאִיךָ:

סליחות לצום גדליה 65

שובה יי חלצה נפשנו והושיענו למען
חסדך: שובו שובו אמרת לנו ועל
התשובה מראש הבטחתנו: זבחי
אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדכה
אלהים לא תבזה: תבוא לפניך אנקת
אסיר כגודל חסדך הותר בני תמותה:
תתן אמת ליעקב חסד לאברהם, אשר
נשבעת לאבותינו מימי קדם:

בְּרַחֲמֶיךָ אֱבָרַךְ עַל בְּנֵי כָּן תִּרְחֶם יְהוָה
עָלֵינוּ. לַיהוָה הִשְׁוּעָה עַל עַמְּךָ
בְּרַכְתְּךָ סֵלָה. יְהוָה צְבָאוֹת עֲמָנוּ
מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה. יְהוָה
צְבָאוֹת אֲשֶׁר־י אָדָם בּוֹטֵחַ בָּךְ. יְהוָה
הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קִרְאָנוּ:

66 סליחות לצום גדליה

נב עקדה. חתום בו שם מחברו (רבנו) אפרים
בר רב יצחק חזק:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ:

אִם אָפֶם רַב־עַתָּה. אֶהְלֵךְ שָׁכֵן

אִם רֶקֶן. אֶל נֹאבְדָה עַל כֵּן. יֵשׁ

לָנוּ אָב וָקֵן: פָּנִים לוֹ תִכִּיר.

וְצִדְקוֹ לְפָנֶיךָ נִזְכִּיר. צוּיִתוּ קַח

נָא אֶת בְּנֶךָ יִקִּיר. וְנִמְצָה דָּמוֹ

עַל קִיר: רִמַּץ אֶל הַנֶּעֱר

וְהִקְדִּישׁוּ. וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה

בְּנִפְשׁוֹ. עֲטָרוּ בְּעֵצִים וְאֵשׁ.

וְנִזְרֵךְ אֱלֹהֵינוּ עַל רֹאשׁוֹ: יַחֲיֵיד רַךְ

סליחות לצום גדליה 67

הוֹקֵל כַּעֲבִי. עֲנֵה וְאָמַר אָבִי.
הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֲצִים נִבְיֵא.
וְתִשׁוּרָה אֵין לְהִבְיֵא: מִלִּין
הַשִּׁיבּוּ מִלְּהִבֵּהִילּוֹ. עֲנֵה אָבִיו
וְאָמַר לוֹ. אֱלֹהִים יִרְאֶה לוֹ.
וַיִּוֹדַע יְיָ אֶת אֲשֶׁר לוֹ:
בְּמַצּוֹתֶיךָ שְׁנִיָּהֶם נִזְהָרִים.
וְאַחֲרֶיךָ לֹא מְהַרְהָרִים. חָשׂוּ
מְאֹד נִמְהָרִים. עַל אֶחָד הַהֲרִים:
רָאוּ אֵשׁ תְּלוּלָה. מְהָרוּ עֲצֵי
עוֹלָה. יַחַד בְּאַהֲבָה כְּלוּלָה.

68 סליחות לצום גדליה

יִשְׁרוּ בְּעֶרְבָּה מִסְלָה: רָאָה
יַחֲיד כִּי הוּא הַשֵּׁה. נָם לְהוֹרוֹ
הַמִּנְסָה. אוֹתִי כְּכַבֵּשׁ תַּעֲשֶׂה.
לֹא תַחֲמַל וְלֹא תִכְסֶּה: בִּי חֲפִץ
וְנִכְסֶף. לְבָבִי לוֹ אֶחָשֵׁף. הֵאֵם
תִּמְנַעֲנִי, סוֹף. רוּחִי וְנִשְׁמָתִי
אֵלָיו יֵאָסֵף: יָדָיו וְרַגְלָיו עָקֵד.
וְחִרְבוֹ עָלָיו פָּקֵד. לְשׁוֹמוֹ עַל
עֲצִים שָׁקֵד. וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ
תִּוָּקֵד: צִוָּאֵר פָּשֵׁט מֵאֵלָיו.
וְאָבִיו נִגַּשׁ אֵלָיו. לְשַׁחֲטוֹ לְשֵׁם

סליחות לצום גדליה 69

בְּעַלְיוֹ. וְהִנֵּה יֵי נֹצֵב עָלָיו: חָקֵר
אֶת אֲשֶׁר נַעֲשָׂה. הָאֵב עַל בְּנוֹ
לֹא חָסָה. לְבוֹ אֵל כַּפָּיו נִשָּׂא.
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר
עָשָׂה: קָרָא לְמִרְחֵם מִשְׁחָר.
תְּמוֹר בְּנֶךְ תְּבַחָר. הִנֵּה אֵיל
אַחֵר. וַעֲשֵׂה אֵל תְּאַחֵר: חֲלִיפֵי
אֲזַכָּרְתּוּ. תְּכּוֹן תִּקְטָרְתּוּ.
וְתַעֲלֶה תִמְרָתּוּ. וְהָיָה הוּא
וְתִמְמוֹרְתּוּ: זָכָרוֹן לְפָנֶיךָ בַּשַּׁחֲק.
לָעַד בַּסֶּפֶר יוֹחֵק. בְּרִית עוֹלָם

70 סליחות לצום גדליה

לֹא נִמְחַק. אֶת אֲבֹרָהֶם וְאֶת
יִצְחָק: קוֹרְאִיךָ בָּאִים לְקַדֹּ.
בְּצֶדֶק עֲקָדָה תִּשְׁקַד. צֹאנְךָ
בְּרַחֲמִים תִּפְקַד. פְּנֵי הַצֹּאֵן אֶל
עֲקָדָה:

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא
רַחֲמִים, מִתְנַהֵג בִּיחְסִידוֹת
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר
רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן, מִרְבֵּה מַחֲיִלָּה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים,
עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר

סליחות לצום גדליה 71

וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתָּם תִּגְמַל. אֵל
הוֹרִיתָ לָנוּ לֹמֵר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה,
וְזָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדַעְתָּ לְעַנּוֹ מִקֶּדֶם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעַנָּן
וַיִּתְּיָצֵב עָמוּ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא:
יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאֱמֶת,

72 סליחות לצום גדליה

נִצֵּר זֶסֶד לְאַכְפִּים, נִשְׂא עֶז
וּפְשַׁע וְזַטָּא וְנִקָּה. וְסִלִּיחַ
לְעֶזְנוֹ וְלִזְטָאֵתָנוּ וְנִזְוִי לְתָנוּ:
סִלִּיחַ לָנוּ אֲבִינוּ כִּי זַטָּאֵנוּ.
מִזְוִי לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פִשַׁעֵנוּ.
כִּי אֲתָה אֲדֹנִי טוֹב וְסִלִּיחַ,
וְרַב זֶסֶד לְכָל קָרְאִיךָ:

נג פזמון. ע"פ א"ב ובסופו חתום מחברו
(רבנו) בנימן:

סליחות לצום גדליה 73

הוֹרִיתָ דָּרֶךְ תְּשׁוּבָה לְבַת
הַשְּׁוֹבָה. בֵּין כָּסֶא לְעֶשׂוֹר
עָדִיךָ לְשׁוֹבָה. הַשְׁיִבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֶיךָ
וְנִשְׁוֹבָה:

אֲזַמְּאֵז מִקְדָּם הַקֹּדֶם
תְּשׁוּבָה. בְּטָרֶם הַמַּתְחָה עֵרֶץ
וִיסוּדֵי רְגוּבָה. גַּם לְכָל הַשָּׁבִים
צָרִי וּמִרְפָּא תְּשׁוּבָה. דּוֹפְקֵי
דְּלָתֶיךָ יִרְקֶם מְלֶה שִׁיבָה. הוֹרִיתָ:
הֵן רֹאשׁ עֲפָרוֹת תִּבֵּל אֲשֶׁר
רֹאשׁוֹן נוֹצָר. וְנִסִּיתוּ בְּמַצּוּה

74 סליחות לצום גדליה

קִלָּה וְאוֹתָהּ לֹא נִצָּר. זַעֲמָת
וְאַנְפָּת עָלָיו שְׁנוֹתָיו לְקִצָּר.
חֲזֹר בְּתִשְׁבָּה וּבְאִישׁוֹן הַנִּצָּר.
הורית:

טָעָה גִזְעוּ דְּמֵי אָחִיו בְּשִׁפְכוֹ.
יִסְרָתוֹ בְּנָע וְנָד לָכֶת כֹּה וְכֹה.
כָּעִת שָׁב אֵלָיָהּ וְעֲזֹב רַע דֶּרְכוֹ.
לְשִׁבְעַת־יָם הָאֲרֻכָּתוֹ כָּל מוֹצָאוֹ
בְּלִי לְהֵכוֹ. הורית:

מַחֲלִל יִצְוֵי יוֹלְדוֹ אֲשֶׁר פָּחַז
כַּמִּיָּם. נִטְּיוֹ רַגְלָיו כְּמַעַט לוֹלֵי

סליחות לצום גדליה 75

שֶׁפֶךְ לֵב בַּמַּיִם. סָרַח גּוֹר אֶרֶץ
בְּקֵדְשָׁהּ הִיא בְּעֵינַיִם. עֲוֹנוֹ
הוֹדָה וְהִכָּרְעָתוֹ לְצִדִּיק בְּכַף
מֵאֲזַנַּיִם. הוֹרִית:

פָּרִץ גְּדֵרוֹת עוֹלָם בֶּן עֶמְרִי
בְּיָרֵשׁ. צִלְמֵי אֲשֵׁרִים חָשִׁק
וְהוֹסִיף עַל חַטָּאתוֹ פֶּשַׁע.
קָרַעַת גִּזֵּר דִּינֹו בְּשׁוֹבוֹ
מִלְּפֶשַׁע. רַחֵם בְּמוֹדָה וְעוֹזֵב
וּבֶךְ נוֹשֵׁעַ. הוֹרִית:

76 סליחות לצום גדליה

שָׁנָנוּ לְשׁוֹנָם כְּחֵץ, אֲנָשֵׁי עִיר
הַגְּדוּלָּה. שְׁגִיוָנָם וַיְדוּנָם רַבּוֹ
עַד לְמַעַלָּה. תַּתֵּךְ חַיִּזוֹן
הַפִּיכָתָם אֶחָזוֹם רֶתֶת וַחֲלָחָלָה.
תְּשׁוּבָה עָשׂוּ כְּהֶגֶן וְלִפְנֵי כִסֵּא
כְּבוֹדְךָ נִתְקַבְּלָה. הוֹרִיתִי:
בּוֹחֵן כְּלִיּוֹת וְלֵב נֶאֱזָר
בְּגִבּוֹרָה. יַדַּעְנוּ מִדַּע לָכֶת
בְּאַרְחַיִּים יִשְׁרָה. מְשׁוּבּוֹתֵינוּ אִם
רַבּוֹ בְּפֶשַׁע וּסְרָרָה. נָא לְמַעַנְךָ

סליחות לצום גדליה 77

הַשֵּׁיבֵנוּ עֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה

כְּשׁוּרָה. הורית:

אַל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא

רַחֲמִים, מְתַנְהֵג בַּחֲסִידוֹת

מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר

רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מִרְבָּה מְחִילָה

לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים,

עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר

וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתָּם תִּגְמַל. אֵל

הוֹרִיתָ לָנוּ לֹמֵר שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה,

וּזְכָר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֵשׁ

78 סליחות לצום גדליה

עֲשֵׂרָה, כְּהוֹדֵעַת לַעֲנֹו מִקֶּדֶם,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהוָה בַּעֲנָן
וַיִּתְּיָצֵב עָמוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא:
יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאֱמֶת,
נֹצֵר חַסֵּד לְאַכְלָפִים, נֹשֵׂא עוֹן
וּפֹשֵׁעַ וְחַטָּא וְנִקְהֵה. וְסִלְחָתָהּ
לַעֲוֹנָיו וּלְחַטֹּאתָיו וְגִזְזֵה לְחַטָּו:

סליחות לצום גדליה 79

סִלַּח לָנוּ אֱבֹיָנוּ כִּי זָטַאנוּ.

מִזֵּל לָנוּ מִלְכָּנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ.

כִּי אֶתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסִלַּח,

וְרַב זָסֵד לְכָל קָרְאִיךְ:

אל תזכר לנו עונות ראשונים מהר

יקדמונו רחמיך כי דלונו מאד:

חטאת נעורינו ופשענו אל תזכור

כחסדך זכר לנו אתה למען טובך

י״:

80 סליחות לצום גדליה

זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ, כִּי
מֵעוֹלָם הֵמָּה. זְכִירוּ יְהוָה
בְּרִצּוֹן עַמֶּךָ, פְּקֹדֵנוּ בִּישׁוּעָתְךָ:
זְכוֹר עֲדָתְךָ קִנִּיתָ, קָדָם גְּאֻלָּתְךָ
שָׁבַט נַחֲלָתְךָ, הֵרָא עֵינֶיךָ זֶה
שְׁכֵנֶת בּוֹ:

זְכוֹר יְהוָה חֲבֵת יְרוּשָׁלַיִם,
אֶהְבֵּת עֵינֶיךָ אֶל תְּשׁוּבָה לְנֶעֱחַ.
אַתָּה תִּקּוּם תִּרְחֹם עֵינֶיךָ, כִּי עַתָּה
לְחַנּוּנָה כִּי בָא מוֹעֵד:

סליחות לצום גדליה 81

זְכוֹר יְהוָה לְבָנֵי אֲדָוָה אֶת יוֹם
יְרוּשָׁלַיִם הָאֲמָרִים עָרוֹ עָרוֹ,
עַד הַיָּסוֹד בָּהֶּ:

זְכוֹר לְאֲבָרָהֶם לְיִצְחָק
וּלְיִשְׂרָאֵל עֶבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אַרְבָּה
אֶת זִרְעָכֶם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם,
וְכָל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתָּ
אֶתְּנָה לְזִרְעָכֶם וְנָחֲלוּ לְעוֹלָם:

זְכוֹר לְעֶבְדֶּיךָ לְאֲבָרָהֶם לְיִצְחָק
וּלְיַעֲקֹב, אֵל תִּפְּזֵנִי אֵל קָשִׁי

82 סליחות לצום גדליה

הָעַם הַזֶּה וְאֵל רִשְׁעוֹ וְאֵל
חַטָּאתוֹ:

אֵל נָא תִשֶׁת עָלֵינוּ חַטָּאת
אֲשֶׁר נִוְאלָנוּ וְאֲשֶׁר חַטָּאנוּ:
חַטָּאנוּ צוּרָנוּ סֶלַח לָנוּ
יוֹצֵרָנוּ:

נד

זְכוֹר לָנוּ בְּרִית אָבוֹת כַּאֲשֶׁר
אִמַּרְתָּ, וְזַכַּרְתִּי אֶת בְּרִיתִי
יַעֲקֹב, וְאֵף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק

סליחות לצום גדליה 83

וְאֵף אֶת בְּרִיתִי אֲבָרְהָם אֶזְכֹּר
וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר:

נה

זְכוֹר בְּרִית אֲבָרְהָם וְעִקְדַת
יִצְחָק.

וְהָשִׁיב שְׁבוֹת אֶהְיֶה לִי יַעֲקֹב.

וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךָ:

אֲשַׁמֶּתְנוּ כִּי רַבָּה, בֵּית

תַּפְאֲרַתְנוּ לְחֶרְבָּה. בַּגְדֵנוּ

בֵּיתִירָה חֲבָה, וְתַחֲי לְחֶפְךָ

סָבָה.

84 סליחות לצום גדליה

וְשׁוּב בְּרַחֲמִים עַל שְׂאֲרֵית

יִשְׂרָאֵל. וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן

שְׁמֶךְ:

פְּעוּלַת רַאשׁוֹנִים חֲסִידֶיךָ זְכוֹר

עֲזֵי יְדִידֶיךָ. צוּה יִשׁוּעַת עַבְדֶּיךָ.

גִּלָּה פָּמּוֹם סוּדֶיךָ:

וְהָשִׁיב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב.

וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךְ:

קִשְׁרֵנוּ בִּאֲחוּה וּתְּוֹפֵל, וּלְמַאֲד

שִׁיחֵנוּ שְׂפֵל, רֵם, חֲקִימָנוּ

מִנּוּפֵל, וְתוֹצִיא לְאוֹר מֵאֲפֵל:

סליחות לצום גדליה 85

וְשׁוּב בְּרַחֲמִים עַל שְׂאֵרֵית

יִשְׂרָאֵל. וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן

שְׁמֶךְ:

שטף אש ולהבה, להשבית

נוגש ומדהבה, מצר עזרתנו

הבה, הקיצה לעורר אהבה:

וְהָנֵשׁב שְׁבוֹת אֶהְיֶה לִי יַעֲקֹב.

וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמֶךְ:

חי לא יישן, זכר עדת שושן,

קומה בחק הַיִּשָּׁן, ויפוצו

אויבך בעשן:

86 סליחות לצום גדליה

וְשׁוּב בְּרַחֲמִים עַל שְׂאֲרֵית

יִשְׂרָאֵל. וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן

שְׁמַךְ:

גּוֹאֵל חֲזָק לְמַעַנְךָ פְּדֵנוּ. רְאֵה

כִּי אֲזַלְתָּ יָדְנוּ. שׁוּר כִּי אֲבִדוּ

חֲסִידֵינוּ. וּמִפְּגִיעַ אֵין בַּעֲדֵנוּ.

וְהִנֵּשׁב שְׁבוֹת אֶהְיֶה לְיַעֲקֹב.

וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמַךְ:

בְּרִית אֲבוֹת וְאִמֹּהוֹת

וְהַשְׁבָּטִים. רַחֲמֶיךָ וְחַסְדֶּיךָ

בְּרַבּוֹת עֲתִידִים. יְהִי זְכוֹר לְמַפִּים

סליחות לצום גדליה 87

וְנִמְרָטִים. וְעָלֶיךָ כָּל הַיּוֹם
נִשְׁחַטִּים.

וְשׁוּב בְּרַחֲמִים עַל שְׂאֲרֵית
יִשְׂרָאֵל. וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן
שְׁמִיךְ:

הַיֵּשׁ דְּמִים דּוֹן דִּינָנוּ. הָשִׁיב
שְׂבָעֲתִים אֶל חֵיק מַעֲנִינוּ. חֲנֹם
נִמְכָּרָנוּ וְלֹא בְּכֶסֶף פָּדָנוּ. זְקוּף
בֵּית מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם לְעֵינֵינוּ:
וְהָשִׁיב שְׂבוּת אֲהָלֵי יַעֲקֹב.
וְהוֹשִׁיעֵנו לְמַעַן שְׁמִיךְ:

88 סליחות לצום גדליה

אל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא
רַחֲמִים, מְתַנְהֵג בַּחֲסִידוֹת
מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ, מַעֲבִיר
רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן, מִרְבֵּה מַחִילָה
לְחַטָּאִים וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים,
עוֹשֶׂה עֲדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר
וְרוּחַ, לֹא כָרַעְתָּם תִּגְמַל. אֵל
הוֹרִיתָ לָנוּ לֹאמַר שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה,
וְזָכַר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֵשׁ
עֶשְׂרֵה, כְּהוֹדֵעַתָּ לָעָנֹו מִקְדָּם,
כִּמּוֹ שְׂכָתוֹב וַיֵּרֶד יְהוָה בְּעָנָן

סליחות לצום גדליה 89

וַיִּתְּיַעַב עַמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם
יְהוָה:

וַיַּעֲבֹר יְהוָה עַל פָּצָיו וַיִּקְרָא:
יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן,
אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאֶמֶת,
זָצַר חַסֵּד לְאַכְלָפִים, זָשָׂא עֶז
וּפָשַׁע וַחֲטָא וְזִיקָה. וְסַלְּחָה
לְעוֹזְרוֹ וּלְחַטָּאתָיו וּלְחַטֹּאתָיו:
סַלְּחָה לָנוּ אֱלֹהֵינוּ כִּי חָטָאנוּ.
מַחֲלָה לָנוּ מִלִּכְנוּ כִּי פָשַׁענוּ.

90 סליחות לצום גדליה

כִּי אֶתָּה אֱדֹנָי טוֹב וְסֶלָה,

וְרַב חֵסֶד לְכָל קְרֵאִיךָ:

זְכוּר לָנוּ בְּרִית רַעְשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר

אֲמַרְתָּ, וְזִכַּרְתִּי לָהֶם בְּרִית

רַעְשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתָּם

מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם

לְהִיטֹת לָהֶם לֹאֲלֹהִים אֲנִי יְהוָה:

נו

עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ,

וְאֵף גַּם זֹאת בְּהִיטוֹתָם בְּאֶרֶץ

אֲבִיבֵיהֶם לֹא מֵאֲסָתִים וְלֹא

סליחות לצום גדליה 91

גַּעֲלֵתִים לְכַלֹּתָם לְהַפִּיר בְּרִיתִי
אִתָּם, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם:
הִמָּצֵא לָנוּ בְּבִקְשֵׁתֵנוּ כְּמָה
שְׂכָתוֹב, וּבִקְשֵׁתָם מִשָּׁם אֶת
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּמָצֵאתָ, כִּי
תִדְרֹשֵׁנוּ בְּכָל לִבָּבְךָ וּבְכָל
נַפְשֶׁךָ:

מִזֵּל אֶת לִבֵּנוּ לְאַהֲבָה אֶת
שִׁמְךָ כְּמָה שְׂכָתוֹב, וּמִלְּיָהוָה
אֱלֹהֵינוּ אֶת לִבָּבְךָ וְאֶת לִבֵּב
זִרְעֶךָ, לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

92 סליחות לצום גדליה

בְּכָל לַבֶּבֶד וּבְכָל נַפְשֶׁךָ לְמַעַן
חַיֶּיךָ:

זֶרֶק עָלֵינוּ מִיַּם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ
כְּמָה שְׁכָתוֹב, וְזַרְקָתִי עָלֵיכֶם
מִיַּם טְהוֹרִים וְטַהֲרֶתֶם, מְכַל
טִמְאוֹתֵיכֶם וּמְכַל גְּלוּלֵיכֶם
אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

מְחַה פְּשָׁעֵינוּ כָּעֵב וְכַעֲנֹן כְּמָה
שְׁכָתוֹב, מְחִיתִי כָּעֵב פְּשָׁעֶיךָ
וְכַעֲנֹן חַטָּאתֶיךָ, שׁוּבָה אֵלַי כִּי
גְּאֻלָּתֶיךָ:

סליחות לצום גדליה 93

מַחֶה פְּשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כִּאֲשֶׁר
אָמַרְתָּ, אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מַחֶה
פְּשָׁעֶיךָ לְמַעַנִּי וְחַטָּאתֶיךָ לֹא
אֶזְכֹּר:

הַלֵּבָן חֲטָאֵינוּ כִּשְׁלֹג וּכְצֶמֶר
כְּמָה שְׂכָתוֹב, לָכוּ נָא וְנוֹכַחַה
יֹאמַר יְהוָה, אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם
כִּשְׁנַיִם כִּשְׁלֹג יִלְבִּינוּ אִם
יֹאדִימוּ כִּתּוּלָע כִּצֶּמֶר יִהְיוּ:
רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תִּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה
שְׂכָתוֹב, כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה

94 סליחות לצום גדליה

אֱלֹהֶיךָ לֹא יִרְפֶּךָ וְלֹא יִשְׁחִיתֶךָ,
וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבֹתֶיךָ
אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם:

קִבֵּץ נְדַחֵינוּ כְּמָה שְׁכָתוֹב, אִם
יִהְיֶה נְדַחֶךָ בְּקִצָּה הַשָּׁמַיִם,
מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ:

הָשִׁב שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה
שְׁכָתוֹב, וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת
שְׁבוּתֶךָ וְרַחֲמֶךָ, וְשָׁב וְקִבְּצֶךָ

סליחות לצום גדליה 95

מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפְיָצָךְ יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה:

תְּבִיאֵנוּ אֶל הַר קֹדֶשְׁךָ וְשִׁמְחָנוּ
בְּבֵית תְּפִלָּתְךָ כָּמָּה שָׁכַתוּב,
וְהַבִּיאֹתֵינוּ אֶל הַר קֹדֶשְׁךָ
וְשִׁמְחָתֵנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֵנוּ
עוֹלָתֵינוּ וְזִבְחֵינוּ לְרָצוֹן עַל
מִזְבְּחֵנוּ כִּי בֵיתֵנוּ בֵּית תְּפִלָּה
יִקְרָא לְכָל הָעַמִּים:

96 סליחות לצום גדליה

שִׁמֵּעַ קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּם
וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים
וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ:

הַשְׁיִבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנִשְׁוֶבָה
חַדְשׁ יְמֵינוּ בְּקָדָם:

אֵל תִּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ
קֹדֶשְׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנּוּ:

אֵל תִּשְׁלִיכֵנוּ לָעֵת זְקֵנָה
בְּכָלוֹת כְּחֵנוּ אֵל תַּעֲזִבֵנוּ:

אֵל תַּעֲזִבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵל
תִּרְחַק מִמֶּנּוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ אוֹת

סליחות לצום גדליה 97

לְטוֹבָה וְיִרְאָה שׁוֹנְאֵינוּ וְיִבְשׁוּ
כִּי אֶתְּהָ יְהוָה עֲזָרְתָנוּ
וְנִחַמְתָּנוּ: אֲמַרְינוּ הֶאֱזִינָה
יְהוָה בְּיָנָה הִגִּינָנוּ: יְהִיו לְרָצוֹן
אֲמַרְי פִּינוּ וְהִגִּיוֹן לְבָנוּ לְפָנֶיךָ
יְהוָה עֲזָרְנוּ וְנֶאֱלָנוּ:
כִּי לָךְ יְהוָה הוֹחֵלָנוּ. אֶתְּהָ
תַּעֲנֶה אֶרְנִי אֱלֹהֵינוּ:
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. תָּבוֹא
לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתָנוּ. וְאֵל תְּתַעַלֵּם
מִתְחַנְּתָנוּ. שְׂאִין אָנוּ עֲזִי פָנִים

98 סליחות לצום גדליה

וְקָשִׁי עָרַף לֹמֶר לְפָנֶיךָ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים
אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטְאָנוּ. אֲבָל אֲנַחְנוּ
וְאֲבוֹתֵינוּ חָטְאָנוּ:

אֶשְׁמְנוּ. בִּגְדָנוּ. גִּזְלָנוּ. דִּבְרָנוּ.
דָּפִי. הֶעֱוִינוּ: וְהִרְשַׁעְנוּ. זָדָנוּ.
חֲמָסָנוּ. טַפְלָנוּ שָׁקָר: יַעֲצָנוּ
רָע. כִּזְבָּנוּ. לִצְנוּ. מַרְדָּנוּ.
נִאֲצָנוּ. סַרְדָּנוּ. עָוִינוּ. פֶּשַׁעְנוּ:
צַרְרָנוּ. קָשִׁינוּ עָרַף. רָשַׁעְנוּ.

סליחות לצום גדליה 99

שְׁחַתְנוּ. תַּעֲבֵנוּ. תַּעֲיֵנוּ.

תַּעֲתֵנוּ:

סָרְנוּ מִמַּצּוֹתֶיךָ וּמִמַּשְׁפָּטֶיךָ

הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ. וְאַתָּה

צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ כִּי

אַמַּת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הֵרָשָׁעִנוּ:

אֲשַׁמְנוּ מְכָל עָם. בִּשְׁנוּ מְכָל

דּוֹר. גָּלָה מִמֶּנּוּ מָשׁוֹשׁ. דָּוָה

לִבֵּנוּ בַּחֲטָאֵינוּ. הוֹחֲבֵל אֲוֵינוּ.

וְנִפְרַע פְּאֵינוּ. זְבוּל בֵּית

מִקֵּדְשֵׁנוּ חָרַב בַּעֲוֹנֵינוּ. טִירַתְנוּ

100 סליחות לצום גדליה

הִיתָה לְשִׁמָּה. יוֹפִי אֲדַמֶּתְנוּ
לְזָרִים. כִּחְנוּ לְנִכְרִים:

וְעַד־זֶן לֹא שִׁבְנוּ מִטְעוֹתֵינוּ. וְהָאֵיךְ נָעִיז פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עָרְפֵנוּ,
לֹא־מֵר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ
וְלֹא חָטָאנוּ. אֲבָל אֲנַחְנוּ וְאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ: אֲשַׁמְנוּ. וכו'

לְעֵינֵינוּ עָשָׂקוּ עֲמָלָנוּ. מִמֶּשֶׁךְ

וּמִמּוֹרֵט מִמֶּנּוּ. נָתַנוּ עָלָם עָלֵינוּ.

סִבְלָנוּ עַל שִׁכְמֵנוּ. עֲבָדִים מְשֻׁלוּ

בָּנוּ. פֶּרֶק אֵין מִיָּדָם. צָרוֹת

רַבּוֹת סִבְבוּנוּ. קָרְאָנוּךְ יְהוָה

אֱלֹהֵינוּ. רַחֲמֶךָ מִמֶּנּוּ בַּעֲוֹנוֹנוּ.

שִׁבְנוּ מֵאַחֲרֶיךָ תָּעִינוּ וְאֲבָדְנוּ:

וְעַד־זֶן לֹא שִׁבְנוּ מִטְעוֹתֵינוּ. וְהָאֵיךְ נָעִיז פָּנֵינוּ וְנִקְשָׁה עָרְפֵנוּ,

סליחות לצום גדליה 101

לומר לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו
ולא חטאנו. אבל אנחנו ואבותינו חטאנו: אשמנו. וכו'

הרשענו ופשענו לכן לא

נושענו, ותן בלבנו לעזב דרך

רשע וחיש לנו ישע. פכתוב על

יד נביאך, יעזב רשע דרכו

ואיש און מחשבתי, וישב אל

יהוה וירחמהו ואל אלהינו כי

ירבה לסלוח:

נז

יעזב רשע נתיבו, ויכניע רום

לבבו וישוב אל יי וירחמהו

102 סליחות לצום גדליה

בשובו, בטרם יִפָּקֵחַ או יומו
יבוא:

עזב נא בן אדם עזב נא. עזב
שמץ ודיבה. בטרם תתעופף
כיונים אל ארובה. והנושה בא
לקחת הערובה. לכן שוב וזכר
את היום הבא. כי היום קצר
והמלאכה מרובה. מי יתן אל
לבו בטרם יִפָּקֵחַ או יומו יבוא:
עזב נא בן אדם עזב נא. עזב
הַבִּלִּי העולם הזה והרחק, כי

סליחות לצום גדליה 103

מחר תבכה מאשר בו היום
תִּשְׁחַק, ובכתב איש יְרִיבָהּ,
כתבך לא ימחק. ולא יועיל
מִתָּן, ולא שחד בחיק. והפועלים
עצלים, ובעל הבית דוחק. איש
הריב ניגש, וגם נצב לריבו:
בטרם יִפְּחֶה או יומו יבוא:
עזב נא בן אדם עזב נא. עזב
יקר עולם נודד נְדוּד. כי עָרוֹךְ
תִּפְתָּה, בכל להב וכידוד, זכר
נא אחריתך, בעת תוֹשֵׁד שְׂדוּד.

104 סליחות לצום גדליה

כי כל אח יאמר הָאֵחַ, וכל דוד
ידוד, לכן שוב, והתקן עצמך
בפרוזדור, כדי שתכנס לטרקלין
וטובו: בטרם יִפְּפֶה או יומו
יבוא:

עזב נא בן אדם עזב נא. עזב
יצר את אשר נפשך אוהבת.
ותאמר נפשי מוטב שתהי
כואבת משתחפצי מבור אחר
שוֹאֵבֶת. ואם תאמר מי יעידני
שאני שוכבת. הפנקס פתוח

סליחות לצום גדליה 105

והיֵד כּוֹתֶבֶת. שׁוֹבִי וְתִזְכִּי
לַעֲתִיד לֵבָא: בְּטָרֵם יִסְפָּה אֹ
יוֹמוֹ יִבּוֹא:

עֲזֹב נָא בֶן אָדָם עֲזֹב נָא. עֲזֹב
נַחַת הָעוֹלָם הַזֶּה וְשִׁמְחָה. בְּטָרֵם
נֹד רֹחֵץ, בְּכָל פִּינָה וְרוּחָה.
וְעֵינֶךָ תִּרְאֶינָה גִּיהֶנֶם פִּתּוּחָה.
וְשֵׁם תִּהְיֶה נִפְשְׁךָ שְׂרוּפָה וְגַם
כְּסוּחָה. וּמֵאֵין בָּאת מְלִיחָה
סְרוּחָה. וְאַתָּה הוֹלֵךְ לְמָקוֹם
שֶׁחַת וְשׁוֹחָה. וְחֲשׁוֹבֵן תִּתֵּן לְשֵׁם

106 סליחות לצום גדליה

עבים רכובו: בטרם יפּפּה או

יומו יבוא:

משיח צדקד אמר לפניך

שגיאות מי יבין מנסתרות נקני.

נקנו יהוה אלהינו מכל

פשעינו. וטהרנו מכל

טמאותינו. וזרק עלינו מים

טהורים וטהרנו. ככתוב על יד

נביאך, וזרקתי עליכם מים

טהורים וטהרתם. מכל

סליחות לצום גדליה 107

טמאותיכם ומכל גלוליכם

אטהר אתכם:

מיכה עבדך אמר לפניך. מי אל

כמוך נשא עון ועבר על פשע

לשארית נחלתו לא החזיק לעד

אפו כי חפץ חסד הוא: ישוב

ירחמנו יכבש עונתינו ותשליך

במצולות ים כל חטאתם. וכל

חטאת עמך בית ישראל תשליך

במקום אשר לא יזכרו ולא

יפקדו ולא יעלו על לב לעולם:

108 סליחות לצום גדליה

תִּתֵּן אֶמֶת לַיַּעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתִּינוּ מִיָּמֵי
קֶדֶם:

דְּנִיֵּאל אִישׁ חַמּוּדוֹת שׁוֹנֵעַ
לְפָנֶיךָ. הֵטָה אֱלֹהֵי אֲזַנְךָ וְשִׁמְעַ
פִּקְח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמֵי־נוֹ
וְהַעֲרֵךְ אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיָּהּ
כִּי לֹא עַל עֲדֻקְתֵּינוּ אֲנַחְנוּ
מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל
רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים: אֲדֹנָי שְׁמָעָה
אֲדֹנָי סִלְחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה

סליחות לצום גדליה 109

וַעֲשֵׂה אֵל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהֵי
כִּי שָׁמַךְ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל
עַמְּךָ:

עֲזָרָא הַסּוֹפֵר אָמַר לְפָנֶיךָ אֱלֹהֵי
בִשְׁתִּי וְנִכְלַמְתִּי לְהָרִים אֱלֹהֵי
פָנַי אֵלֶיךָ, כִּי עֲוֹנוֹתֵינוּ רַבּוּ
לְמַעַלָּה רָאשׁ וְאַשְׁמַתְנוּ גְדֻלָּה
עַד לִשְׁמַיִם: וְאַתָּה אֱלֹהֵי
סְלִיחוֹת חֲנוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ אַפַּיִם
וְרַב חֶסֶד וְלֹא עֲזַבְתָּם. אֵל
תַּעֲזֹבֵנוּ אָבִינוּ וְאַל תִּטְשֵׁנוּ

110 סליחות לצום גדליה

בוֹרְאֵנוּ וְאֵל תִּזְנִיחֵנוּ יוֹצְרֵנוּ וְאֵל
תַּעֲשֵׂ עִמָּנוּ כָּל־הַ כְּחַטֹּאתֵינוּ.
וְקִיִּם לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת
הַדָּבָר שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ בְּקַבֵּלָה עַל
יְדֵי יְרֻמֵּיהוּ חוֹזֶדֶךְ. כְּאֶמּוֹר בְּיָמִים
הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נֹאֵם יְהוָה
יִבְקֹשׁ אֶת עַוְזוֹ יִשְׂרָאֵל וְאֵינָנו
וְאֶת חַטֹּאת יְהוּדָה וְלֹא
תִמָּצֵאֵינָה כִּי אֶסְלַח לְאִשְׁרֵי
אֲשֶׁר־אִירֹ:

סליחות לעום גדליה 111

עֲמֹד וְנַחֲלֶתָּ, רֵעִי טוֹבָה,

צִמְאִי חֲסֹדָּה, תֹּאבִי יִשְׁעָה,

יִכְיֶירוּ וַיֵּדְעוּ כִּי לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ

הֶרְחַמִּים וְהִסְלִיחוֹת:

אֵל רַחוּם שְׁמָךְ. אֵל חֲנוּן שְׁמָךְ.

בָּנוּ נִקְרָא שְׁמָךְ. יְהוָה עֲשֵׂה

לְמַעַן שְׁמָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן

אֱמָתָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן בְּרִיתָךְ.

עֲשֵׂה לְמַעַן גְּדֻלָּךְ וְתַפְאֶרֶתָךְ.

עֲשֵׂה לְמַעַן דְּתָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן

112 סליחות לצום גדליה

הוֹדָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן וְעוֹדְךְ. עֲשֵׂה
לְמַעַן זְכָרְךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן
חֲסִדְךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן טוֹבְךְ.
עֲשֵׂה לְמַעַן יְחִוְדְךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן
כְּבוֹדְךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן לְמוֹדְךְ.
עֲשֵׂה לְמַעַן מְלָכוּתְךְ. עֲשֵׂה
לְמַעַן נִצְחָךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן סוֹדְךְ.
עֲשֵׂה לְמַעַן עֵזְךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן
פְּאֶרְךְ. עֲשֵׂה לְמַעַן צְדָקָתְךְ.
עֲשֵׂה לְמַעַן קֹדֶשְׁךְ. עֲשֵׂה

סליחות לעום גדליה 113

לַמַּעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. עֲשֵׂה
לַמַּעַן שְׂכִינָתְךָ. עֲשֵׂה לַמַּעַן
תִּהְיֶה לְךָ. עֲשֵׂה לַמַּעַן אוֹהֲבֶיךָ
שׁוֹכְנֵי עָפָר. עֲשֵׂה לַמַּעַן
אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב. עֲשֵׂה
לַמַּעַן מִשָּׁה וְאַהֲרֹן. עֲשֵׂה לַמַּעַן
דָּוִד וְשִׁלְמָה. עֲשֵׂה לַמַּעַן
יְרוּשָׁלַיִם עִיר קֹדֶשְׁךָ. עֲשֵׂה
לַמַּעַן צִיּוֹן מְשֻׁכָּן בְּבוּדָךָ. עֲשֵׂה
לַמַּעַן שְׂמֹת הַיְכָלְךָ. עֲשֵׂה

114 סליחות לצום גדליה

לְמַעַן הִרְיִסוֹת מִזְבְּחֶךָ. עֲשֵׂה
לְמַעַן הִרְוִגִים עַל שֵׁם קֹדֶשְׁךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יְחוּדֶךָ.
עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמַּיִם
עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ. עֲשֵׂה לְמַעַן
יוֹנְקֵי שְׂדֵיִם שֶׁלֹּא חָטְאוּ. עֲשֵׂה
לְמַעַן גְּמוּלֵי חֶלֶב שֶׁלֹּא פָּשְׁעוּ.
עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינֹקוֹת שֶׁל בֵּית
רַבָּן. עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא

סליחות לצום גדליה 115

לַמַּעֲנֵנוּ. עֲשֵׂה לַמַּעֲנֵךְ

וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

עֲנֵנוּ יְהוָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ

עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אָבִינוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ

בוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ

עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ דּוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ

הָאֵל הַנִּצָּחָן עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ וְתִיק

וְחָסִיד עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ זֶךְ וְיֶשֶׁר

עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ חַי וְקַיִם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ

טוֹב וּמִטֵּיב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ

יִצָּר עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ כְּעֶסִים

116 סליחות לצום גדליה

עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ לֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׁגָּב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עוֹנֶה
בְּעֵת צָרָה עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ פוֹדֶה
וּמַצִּיל עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ צַדִּיק וְיֵשָׁר
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנוּן עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל אֲבִיוָּנִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ תוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ.

סליחות לצום גדליה 117

עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ
פֶּחֶד יִצְחָק עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִיר
יַעֲקֹב עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ מְשֻׁבֵּב
אֲמָהוֹת עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֲזֵרַת
הַשְּׁבָטִים עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ קָשָׁה
לְכַעֲוֹם עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ רֹדֵ לְרָצוֹת
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ עֹנָה בְּעֵת רָצוֹן
עֲנֵנוּ. עֲנֵנוּ אֲבִי יִתְּוָמִים עֲנֵנוּ.
עֲנֵנוּ דִּין אֱלֹמָנוֹת עֲנֵנוּ:
מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּהָר
הַמֹּרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה

118 סליחות לצום גדליה

לִיצְחָק בְּנוֹ כְּשֶׁנֶּעְקַד עַל גְּבִי
הַמִּזְבֵּחַ הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לִיעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לַאֲבוֹתֵינוּ
עַל יַם סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוּרֵב הוּא
יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לַאֲהֲרֹן
בַּמִּחָתָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה
לְפִינְחָס בְּקוֹמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה לִיהוֹשֻׁעַ
בַּגִּלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שֶׁעָנָה

סליחות לצום גדליה 119

לְשִׁמוֹאֵל בַּמִּצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ.
מִי שְׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֵמָה בְּנוֹ
בִּירוּשָׁלַיִם הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
שְׁעָנָה לֹאֲלִיָּהּ בְּהַר הַכֶּרֶמֶל
הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְיוֹנָה
בְּמַעַי הַדָּגָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
שְׁעָנָה לֹאֲלִישָׁע בִּירִיחוֹ הוּא
יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ
יְהוּדָה בְּחָלִיו הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
שְׁעָנָה לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂאֵל וְעֶזְרִיָּה
בְּתוֹךְ כְּבִשָּׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ.
מִי שְׁעָנָה לְדַנְיֵאל בְּגוֹב

120 סליחות לצום גדליה

הָאֲרִיֹּת הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
לְעֶזְרָא בַּגּוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי
שְׁעָנָה לְמַרְדֵּכִי וְאַסָּתֶר בְּשׁוֹשַׁן
הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ. מִי שְׁעָנָה
לְכָל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים
וְהַתְּמִימִים וְהַיִּשְׁרִים הוּא
יַעֲנֵנוּ:

רַחֲמָנָא דְעָנִי לְעָנִי עֲנִינָא.
רַחֲמָנָא דְעָנִי לְתַבִּירִי לְבָא
עֲנִינָא. רַחֲמָנָא דְעָנִי לְמַכִּיכִי
רוּחָא עֲנִינָא: רַחֲמָנָא עֲנִינָא.
רַחֲמָנָא חוּס. רַחֲמָנָא פְּרוּק.

סליחות לצום גדליה 121

רַחֲמָנָא שְׂזִיב. רַחֲמָנָא רַחֲמֵם
עַלֵּן הַשְּׁתָּא בַּעֲגָלָא וּבַזְמַן
קָרִיב:

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵל גֹּד צַר לִי מְאֹד.
נִפְלְאָה נָא בְיָד יְהוָה כִּי רַבִּים
רַחֲמָיו וּבְיָד אָדָם אֵל אֲפֹלָה:

רַחֲמֵם וְחַנּוּן חֲטָאתִי לִפְנֵיךָ,
יְהוָה מָלֵא רַחֲמִים רַחֵם עָלַי
וְקַבֵּל תַּחֲנוּנֵי: יְהוָה אֵל בְּאִפְךָ
תּוֹכִיחֵנִי, וְאַל בַּחֲמַתְךָ תִּסְרֵנִי:
חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אֲנִי, רַפְּאֵנִי

122 סליחות לצום גדליה

יְהוָה כִּי נִבְהֵלוּ עַצְמִי: וְנַפְשִׁי
נִבְהֵלָה מְאֹד, וְאַתָּה יְהוָה עַד
מָתִי: שׁוּבָה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי,
הוֹשִׁיעַנִי לְמַעַן חֲסִידֶךָ: כִּי אֵין
בַּמּוֹת זְכָרְךָ, בְּשָׂאוֹל מִי יוֹדֶה
לָךְ: יִגְעַתִּי בְּאַנְחָתִי, אֲשַׁחֶה
בְּכָל לַיְלָה מִטָּתִי, בְּדַמְעָתִי
עֲרֹשִׁי אֶמְסֶה: עָשָׂשָׁה מִכַּעַם
עֵינַי, עָתִיקָה בְּכָל צוּרָי: סוּרוּ
מִמֶּנִּי כָּל פְּעֻלֵּי אָוֶן, כִּי שָׁמַע
יְהוָה קוֹל בְּכִי: שָׁמַע יְהוָה

סליחות לצום גדליה 123

תַּחֲנַנְתִּי, יְהוָה תַּפְלֵתִי יִקַּח:
יִבְשׁוּ וַיִּבְהֲלוּ מְאֹד כָּל אֲיֵבֵי,
יָשֻׁבוּ יִבְשׁוּ רָגַע:

מַחִי וּמַסִּי, מִמִּית וּמִחַיָּה. מַסִּיק מִן
שְׂאוֹל לְחַיֵּי עֲלָמָא. בִּרְא כִּד חֲטִי אֲבוּהִי
לְקַיָּה. אֲבוּהִי דְחַיִּים אֲסִי לְכֹאֲבָה. עֲבָדָא
דְּמָרִיד נָפִיק בְּקוֹלָר. מָרָה תָּאִיב וְתַבֵּר
קוֹלָרָה: בְּרַךְ בְּכֶרֶךְ אֲנִן וְחֲטִינִן קַמָּךְ.
הָא רְוֵי נַפְשִׁין בְּגִידֵין מְרִינִן. עֲבָדְךָ אֲנִן
וּמְרוּדֵנִן קַמָּךְ. הָא בְּבִזְתָּא הָא בְּשִׁבְתָּא
הָא בְּמִלְקִיּוֹתָא. בְּמָטוּ מִנָּךְ בְּרַחֲמֶךָ
דְּנַפְשִׁין. אֲסִי לְכֹאֲבִין דְּתִקּוּף עֲלֵן. עַד
דְּלֹא נִהְוֵי גְמִירָא בְּשִׁבְיָא:

124 סליחות לצום גדליה

נח תחנה. ע"פ תשר"ק ובסופו חתום מחברו
(רבינו) שמעון בר יצחק חזק:

תוֹרָה הַקְדוּשָׁה. הַתְּחִנָּה בְּבִקְשָׁה. פְּנֵי
הַצּוֹר נֶעְרָץ בְּקִדְשָׁה. שְׂפָכִי שֵׁיחַ עָרֵב.
וְזִכְרִי מַעֲשֵׂה חוֹרֵב. נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע
נָמוּ לְהִתְקַרֵּב:

רָגְנוּ שְׂעִיר וּפָאֲרָן. דְּתוֹתִיךָ לְשִׁמְרָן.
עָמַד וּמִדָּדָן רָאָה וְהִתִּירָן. קְדוּשׁ
הַתִּיקָם. לֹא שָׁמְרוּ חֻקָּם. בְּאֵף וּבְחֵמָה
עָשׂוֹת בָּהֶם נָקָם:

צָעַד מֵרֵבִיבוֹת. וְנִקְדָּשׁ בְּעֶרְבוֹת. מִיָּמִינוּ
אֵשׁ דָּת וְלֵהָב שֶׁלֵּהָבוֹת. פְּנִים
מִסְבִּירוֹת. אֵלָיו מִתְחַבְּרוֹת. הַנִּשְׁקוּ
מִפִּיו עֲשֵׂת הַדְּבָרוֹת:

סליחות לצום גדליה 125

עוֹלָם נִתְבַּסֵּס. אֲשֶׁר מִתְנַאֵז נִמְסָס.
וְכִמּוֹצֵא שָׁלַל רַב עַל אִמְרַתְךָ שׁוֹשׁ.
סוּדֵי פְקוּדֶיךָ. נִמְסְרוּ לְדוּדֶיךָ. מֵאִז
וְעַד עַתָּה הִמָּה מְכַבְּדֶיךָ:

נָדִים וְגַם נָעִים. וּבְרָגִז שׁוֹבְעִים. בְּנִפְת
צוּפֶיךָ תָּמִיד מְשַׁתְּעִשְׁעִים. מִסּוּרַת
לִיפָּה. בְּכַתָּב וּבַעַל פֶּה. יִקְרוּ אִמְרֶיךָ
מִשֵּׁהֶם וַיִּשְׁפָּה:

לְבִי לְחֹקְקֶיךָ. בַּעֲלִיל מִזֹּקְקֶיךָ. קוֹבְעֵי
עֲתוֹתָם לְפִלֵּשׁ פְּקֻקְיֶיךָ. כָּלְלוֹת וּפְרָטוֹת.
לְרֹאוֹת וּלְהַטּוֹת. שְׁנָתָם נוֹדְדֹת בַּחֲדָר
הַמַּטּוֹת:

יוֹם יוֹם יְדְרוֹשׁוֹן. בְּלִבָּם יַחְרוֹשׁוֹן.
לְאַסֹּר וּלְהַתִּיר בְּעֲנִיָּהם יִפְרֹשׁוֹן. טְמֵאוֹת

126 סליחות לצום גדליה

וְטְהוּרוֹת. לְהַבְדִּיל וּלְהוֹרוֹת. מִלַּחֲץ
וְדַחַק עֵינֵיהֶם מִנְהִירוֹת:

חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים. עַל פִּימוֹ שְׁפוּטִים.
וְאוֹיְבֵיהֶם פְּלִילִים וּבָהֶם נִשְׁפָּטִים. זְכוּרֵי
זֹאת תְּעוּדָה. הוֹגֵיךְ לְהַתְּעוּדָה. וּמְלִיצֵי
הַגִּיוֹנִיךְ לַעֲזֹר וּלְסַעֲדָה:

וְחַנְנֵי פָנֶי קוֹנֶךְ. בְּמַעַן חַנוּנְךָ. כִּי הוּא
אֱלֹהֶיךָ יוֹצֵרְךָ וְאֶדוֹנְךָ. הֲלֹא אִם אֵין
תַּמָּה. הוֹגָה בְּתַמִּימָה. הֵן בְּקֶרֶן זְוִיוֹת
נִתּוּנָה וּמִשְׁתוֹמָמָה:

דָּק וְחֻלָּד, עֲבוּרָה. עוֹמְדִים בְּגִבוּרָה.
בִּירְאָה הִטְהוּרָה. וּבְמִצּוֹה בָּרָה. גִּבּוֹרֵי
רַחוּמִים. וְשֹׁפְכֵי תַחֲנוּנִים. עֲבֹר תִּפְלָתֵנוּ
בְּאֵין סְכוּךְ עֲנֻנִים:

סליחות לצום גדליה 127

בָּאֵי עֲדָיו בְּתַחַן. לְנִקּוּתָם מִצִּחָן. מֵאֲנִים
יִתֵּן יְכָמָר וְגַם יָחוּן. אֶסֶף עֵדֶת מִי מָנָה.
לְקַרְיָה נֶאֱמָנָה. וּכְעֶדֶר בְּתוֹךְ הַדְּבָרוֹ
מֵאָדָם תְּהִימָנָה:

שְׂבוּיִים יִמְלֹט. מֵאֲשֶׁמַּי עֲלֹט. עֲדֵי עַד
יְסוּבָבָם עֹז רָנִי פִלֹט. וּבְשׁוּבָה וְנַחַת.
יוֹשְׁעוֹ מִשַּׁחַת. בִּקֵּשׁ צֶאן אוֹבְדוֹת וְגַם
הַנִּדְחָת:

רַפֵּאת הַנַּחֲלָה. יָסִיר כָּל מַחֲלָה. צִיּוֹן
לְמִלְאוֹת עִיר הַמְּהֻלָּלָה. חֲבֹשׁ
הַנִּשְׁבָּרֶת. זִלְזֹל הַגְּבֻרֶת. קִנְאָה קִנְאָה
גְּדוּלָּה לְעִיר הַמְּחַבֶּרֶת:

מִכְנִיסֵי רַחֲמִים הַכְּנִיסוּ רַחֲמִינוּ, לְפָנֶי
בַּעַל הַרַחֲמִים. מִשְׁמִיעֵי תַפִּלָּה הַשְׁמִיעוּ

128 סליחות לצום גדליה

תְּפִלָּתְנוּ, לְפָנַי שׁוּמֵעַ תְּפִלָּה. מִשְׁמִיעִי
צַעֲקָה הַשְׁמִיעוּ צַעֲקָתְנוּ, לְפָנַי שׁוּמֵעַ
צַעֲקָה. מִכְּנִיסִי דְמָעָה הַכְּנִיסוּ
דְמָעוֹתֵינוּ, לְפָנַי מֶלֶךְ מְתַרְצֶה בְּדָמָעוֹת.
הַשְׁתַּדְּלוּ וְהִרְבּוּ תַחֲנֹה וּבִקְשָׁה, לְפָנַי
מֶלֶךְ אֵל רַם וְנִשְׂא. הִזְכִּירוּ לְפָנָיו
הַשְׁמִיעוּ לְפָנָיו, תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
שֶׁל שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם. יִזְכֹּר אֱהָבָתָם וַיַּחֲיֶה
זֶרְעָם, שֶׁלֹּא תֵאבֹד שְׂאֵרֵית יַעֲקֹב. כִּי
צֹאן רוּעָה נֶאֱמָן הִיא לְחֶרֶףָהּ, יִשְׂרָאֵל
גּוֹי אֶחָד לְמֹשֶׁל וְלַשְׁנִינָה. מִהֵרָ עֲנֵנוּ
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וּפְדֵנוּ מִכָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת,
וְהוֹשִׁיעָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים מִשִּׁית צִדְקָךְ
וְעַמְּךָ :

סליחות לצום גדליה 129

מָרְנָה דְּבִשְׁמִיָּא לָךְ מִתְחַנֵּנָה, כְּבִיר שְׂבִיָּא
דְּמִתְחַנֵּנָה לְשִׁבּוּיָהּ. כּוֹלְהוֹן בְּנֵי שְׂבִיָּא
בְּכִסְפָּא מִתְפָּרְקִין, וְעַמְךָ יִשְׂרָאֵל
בְּרַחֲמֵי וּבְתַחֲנוּנֵי. הֵב לָן שְׂאֵלְתִין
וּבְעוֹתִין, דְּלֹא נִהְיֵר רִיקָם מִן קַדְמָךְ :

מָרְנָה דְּבִשְׁמִיָּא לָךְ מִתְחַנֵּנָה, כְּעִבְדָּא
דְּמִתְחַנֵּנָה לְמָרִיָּה. עֲשִׂיקֵי אֲנִן וּבִתְשׁוּכָא
שָׂרִינָן. מְרִירָן נַפְשִׁין מַעֲקָתִין דְּנַפְשִׁין.
חֵילָא לִית בָּן לְרַצוּיָךְ, מָרְנָה עֲבִיד בְּדִיל
קִימָא דְגִזְרָתְךָ עִם אֲבִקְתָּנָא :

שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל, שְׂמֹר שְׂאֵרִית
יִשְׂרָאֵל, וְאֵל יֵאבֵד יִשְׂרָאֵל,

הָאוֹמְרִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל:

130 סליחות לצום גדליה

שומר גוי אחד, שמור שארית
עם אחד, ואל יאבד גוי אחד,
המיחדים שמך יהוה אלהינו
יהוה אחד:

שומר גוי קדוש, שמור שארית
עם קדוש, ואל יאבד גוי קדוש,
המשלשים בשלש קדושות
לקדוש:

מתרצה ברחמים ומתפייס
בתחנונים. התרצה ונתפייס
לדור עני כי אין עוזר. אבינו

סליחות לצום גדליה 131

מִלִּכְנֹס חֲנֻנֹךָ וְעֲנֵנוּ, כִּי אֵין בָּנוּ
מַעֲשִׂים. עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה
וְחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

וְאַנְחֵנוּ לֹא נִדַּע מַה נַּעֲשֶׂה כִּי
עָלֶיךָ עֵינֵינוּ. זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה
וְחֶסֶדֶיךָ, כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה. יְהִי
חֶסֶדֶךָ יְהוָה עָלֵינוּ, כַּאֲשֶׁר יַחֲלֵנוּ
לָךְ. אֵל תִּזְכֹּר לָנוּ עֲוֹנוֹת
רֵאשָׁנִים מִהֵרָ יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ,
כִּי דִלּוֹנוּ מְאֹד. עֲזָרְנוּ בְּשֵׁם
יְהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. חֲנֵנוּ

132 סליחות לצום גדליה

יְהוָה חַנּוּן, כִּי רַב שְׁבַעְנוּ בּוֹזִ:
בְּרוּךְ רַחֵם תִּזְכֹּר. בְּרוּךְ עֲקֵדָה
תִּזְכֹּר. בְּרוּךְ תְּמִימוֹת תִּזְכֹּר.
יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם
קָרְאֵנוּ. כִּי הוּא יֵדַע יַצִּירֵנוּ, זָכוֹר
כִּי עָפָר אֲנַחֲנוּ. עֲזִירֵנוּ אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ,
וְהַצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ
לְמַעַן שְׁמֶךָ:
קְדִישׁ שְׁלָם